G-370/05/88/597/1
G-305/370/597/1

ទស្សនាវដ្ដី សាស្ត្រាចារ្យ

ROYAUME DU CAMBODGE
REGIE DU DEPOT LEGAL

ផ្សាយចេញ
រាល់ត្រីមាស
ពី

1966

សមាគម
សាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

ទីស្នាក់ការ
លេខ ១២៣ E វិថីព្រះសីហនុ ភ្នំពេញ

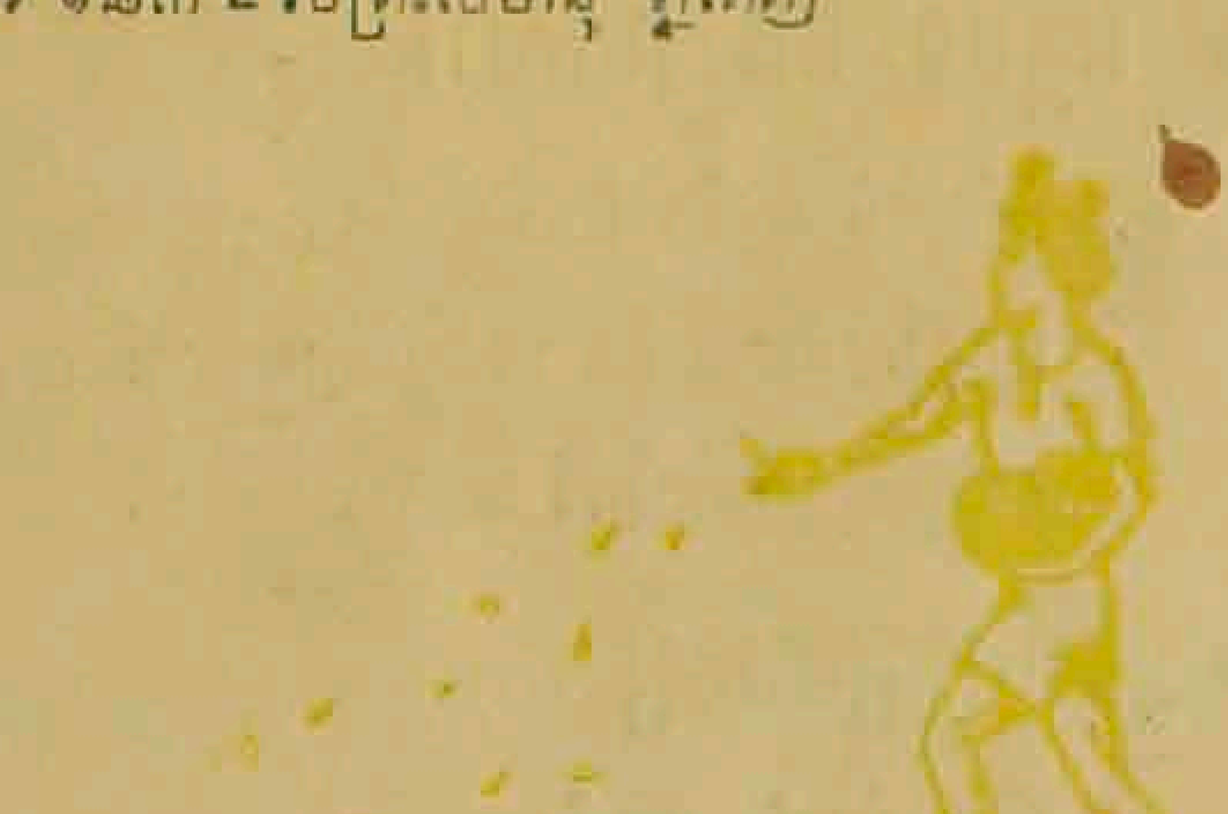

លេខ២

20

មករា កុម្ភៈ មិនា

មាតិការឿង

- ពរឆ្នាំថ្មី 1
- ចិត្ត - គរុកោសល្យ
  - . ការពិសោធន៍អំពីសហករណ៍សិក្សា - កែ គិមហួត 2
  - . Régime d'études à la Fac. des Lettres 9
  - . De la méthode Mauger - Tes Saravouth 13
  - . Pour ou contre l'ens. de la traduction. - K. Lomphon 16
  - . Psycho-pédagogie de l'élaboration math. - K. Komar 18
  - . A propos des loisirs (circulaire) 25
  - . សាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្មនៅប្រទេសចិន 26
- កិច្ចការសមាគម
  - . ញត្តិ 35
  - . ចម្លើយនៃ ស. ស. ១ 38
  - . ការប្រឡងចូលសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់ 40
  - . ការប្រឡងចូលមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ 44
- វិទ្យាសាស្ត្រ នឹង សិល្បៈ
  - . កំណាព្យ : អ៊ុច ព្រឿង, ឈូ ណារី, សុខ ឡាមីន 47
  - . La réforme de l'ortograf 52
- ទំព័រវប្បធម៌
  - . យុវជន នឹង វគ្គសាល – ទីវ អុល នឹង វ៉ា សួឃិន 58
  - . ស្នាដៃអាក្រក់ 63
- អត្ថបទ នឹង ឯកសារ
  - . អំពីអុតធំ — ម៉ម ណៃ 64
  - . ហ្វាស៊ីសនិយម នឹង របបផ្ដាច់ការ — ម៉ៃ លន់ 73
  - . សង្គ្រាមលោកលើកទី ២ 78
- ទំព័រអក្សរសិល្ប៍
  - . រឿង ទុំទាវ - ធុច រិន 79
- ស្ទូរដ្ឋងសាលា 93
- ជីវភាពមិត្តយើង 101
- ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ 105
- មតិមិត្តយើង 107
- កំប្លែងស្ងួត 108
- ការប្រឡងចូលមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ 110

P.K - 29
1966 - 20

សួស្តី ឆ្នាំ ថ្មី !

គណៈកម្មាធិការនាយក នៃ ស.ស.ខ

សូមប្រសិទ្ធិ ក្នុងឱកាសឆ្នាំថ្មីនេះ នូវពរសព្ទសាធុការ ដ៏ប្រសើរ សព្វបែបយ៉ាងជូនមិត្ត ព្រមទាំងគ្រួសារទាំងអស់ សូមឱយប្រកបតែ នឹងសេចក្តីសុខ ចំរើនជាដរាបរៀងទៅ ដើម្បីនឹងធ្វើវិភាគទាន ឱយ បានជាអតិបរមា ក្នុងកិច្ចការកសាងជាតិយើង !

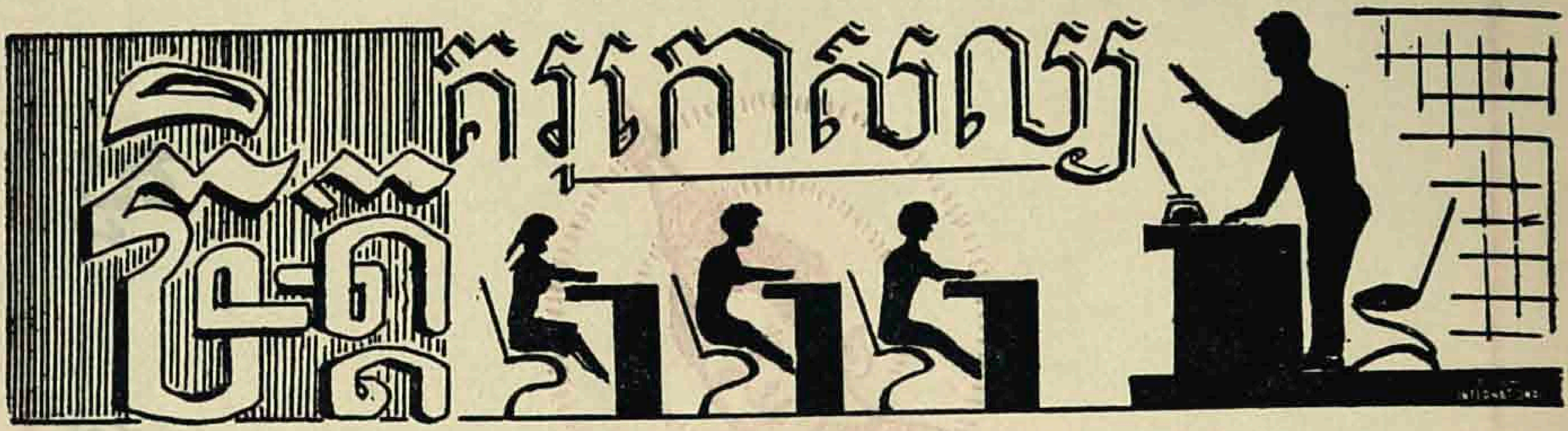

ការពិសោធន៍ អំពី សហករណ៍

នៅ វិទ្យាល័យ រាស្ត្រនិយម

ក្នុងការកសាងជាតិ កសាងជីវភាពប្រជារាស្ត្រ គេតែងចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងទៅលើបញ្ហាសិក្សាធិការ ។ គេពុំអាចកែប្រែជីវភាពបាន ដោយពុំកែប្រែការសិក្សាឡើយ ។ យ៉ាងណាមិញ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហារកការធ្វើឲ្យបានសមរម្យ យុវជនខ្មែរយើងត្រូវមាននឹងត្រូវចេះប្រកបកិច្ចការផ្សេងៗក្រៅពីការធ្វើនាមុន ។ ហេតុដូចនេះហើយបានជាក្រោយពីការកែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច មានការកែទម្រង់សិក្សាធិការដែលតម្រូវឲ្យសិស្សរៀនប្រកបកិច្ចការផ្សេងៗ មានការបង្កើតសហករណ៍សិក្សានេះជាដើម ។ ស្របតាមព្រឹត្តិការណ៍នេះ សិស្សានុសិស្សនៅវិទ្យាល័យរាស្ត្រនិយមព្រះសីហនុ (តាខ្មៅ) ក៏បានបង្កើតសហករណ៍សិក្សា ក្នុងរយៈពេលជិតពីរឆ្នាំមកហើយ គឺចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៦៤-៦៥ មក ។ ដោយសារការបង្កើតសហករណ៍សិក្សាថិតនៅជាបញ្ហាថ្មីនៅឡើយ យើងគប្បីប្តូរការពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីធ្វើឲ្យការសិក្សាផ្នែកនេះបានចំរើនសមតាមបំណង ។

អង្គការនិមួយៗ នឹងអាចមានដំណើរស្រួលប្រកបដោយជោគជ័យបាន លុះត្រាតែមានសកម្មភាព មានលក្ខណៈសមរម្យ

កែ គិមហួត

សិក្សា

ព្រះសីហនុ

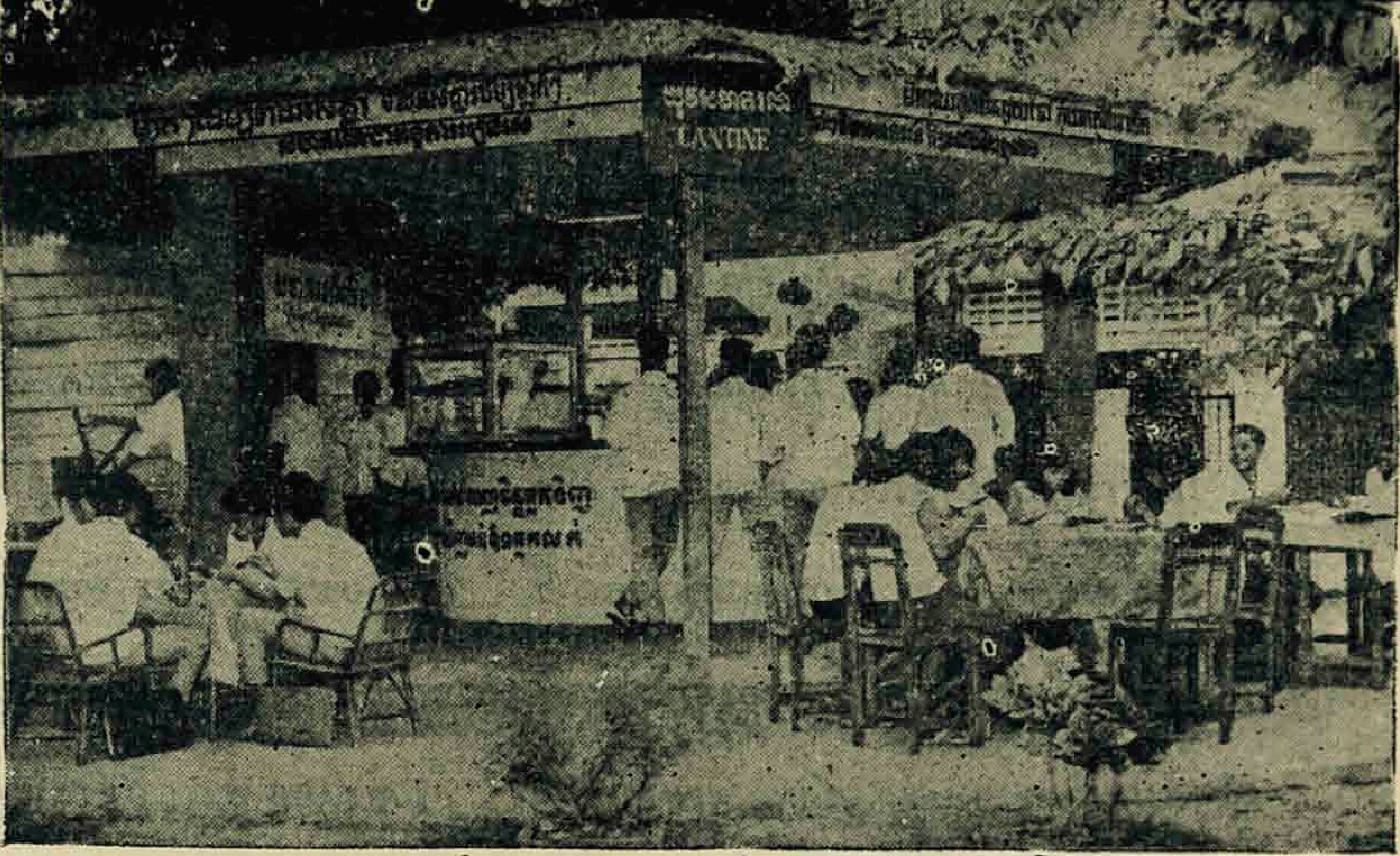

រូបលក់ម្ហូបចំណីរបស់សហករណ៍

គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ៗ នៅវិទ្យាល័យតាខ្មៅ សិស្សទាំងអស់ ដែលមានចំនួនជាង ១០០០ នាក់ សុទ្ធតែចូលជាសមាជិកនៃសហករណ៍ ដោយស្ម័គ្រចិត្ត ពុំមែនដោយការបង្ខំអ្វីឡើយ ។ ការចូលជាសមាជិកខ្លះពុំចូលខ្លះ នាំឲ្យមានការបែកបាក់សាមគ្គី ។ សិស្សម្នាក់ៗ ត្រូវចូលមួយហ៊ុនគិតជាប្រាក់៣០រ ។ ប្រាក់នេះ គេគ្រាន់តែផ្ញើ ដើម្បីសិក្សាក្នុងអង្គការសហករណ៍ ។ លុះគេឈប់រៀន គេអាចដកយកវិញបាន ។ ឯមិត្តបុគ្គលិក និងសាស្ត្រាចារ្យ ក៏សុទ្ធតែចូលជាសមាជិកដែរ ហើយម្នាក់ ៗ បានចូលច្រើនហ៊ុនផង ។

សកម្មភាពសំខាន់ៗ នៃសហករណ៍នេះបែកជាពីរផ្នែក គឺការលក់ម្ហូបអាហារ នំចំណីសំរាប់បរិភោគ មាននំបុ័ង បបរ គុយ-ទាវឆា ទឹកកក ទឹកអំពៅ ដំឡូង -ល- និងការលក់សិក្ខូបករណ៍ផ្សេងៗ ។ បើគិតជាមធ្យមប្រាក់ចំណូលខាងការលក់ម្ហូបអាហារ បាន ៧០០រ ប្រាក់ចំណូលខាងលក់សិក្ខូបករណ៍បាន១០០រ ក្នុងមួយថ្ងៃ ។ ប៉ុន្តែគេពុំបានចំ-ណេញច្រើនដូចការលក់ដូរធម្មតាទេ ព្រោះអីវ៉ាន់ទាំងនេះត្រូវលក់ដោយតម្លៃថោក ៗ ម្យ៉ាងទៀត សិស្សអ្នកលក់ត្រូវបរិភោគចំណី និងចំណាយប្រាក់ធ្វើម្ហូបចំណីបរិភោគវេលា

ថ្ងៃថែមទៀតផង ។ រាល់ថ្ងៃរៀន សិស្សដាក់វេនគ្នាដើម្បីលក់ដូរ ។ ក្នុងមួយថ្ងៃ សិស្សដែលត្រូវទទួលវេនលក់មានចំនួន ១០ នាក់ មកពីថ្នាក់ផ្សេងៗគ្នា ចាប់តាំងពីថ្នាក់ទី ៦ រហូតដល់ថ្នាក់ទី១ ។ ធ្វើដូចនេះនាំឲ្យសិស្សចេះរួបរួមគ្នា ស្រឡាញ់គ្នា ជំរុះចោលនូវគំនិតបង្អៀតបង្អល់ប្រកាន់ថ្នាក់រៀងៗខ្លួន ។ គិតទៅសិស្សម្នាក់ ១ ត្រូវខាតពេលរៀនធម្មតា ដើម្បីមករៀនខាងសហករណ៍ចំនួនមួយថ្ងៃ ឬ ពីរថ្ងៃក្នុង ១ ឆ្នាំ ។ ក្រៅពីសកម្មភាពលក់ដូរ គេបានយកប្រាក់ចំណេញបង្កើតបណ្ណាល័យ ដែលមានសិស្សចូលអានរៀងរាល់ថ្ងៃយ៉ាងកុះករ ។ ការកាន់កាប់បណ្ណាល័យនេះ សុទ្ធតែជាភារៈរបស់សិស្សទាំងអស់ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ គេបានបង្កើតដំណើរកំសាន្ត ការបញ្ចាំងខ្សែភាពយន្ត នឹងជួយសង្គ្រោះគ្នា ដោយការអង្គៀសប្រាក់កាស ផ្តល់ដល់សិស្សដែលមានគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ ដូចពេលមរណភាព ឈឺថ្កាត់ជាដើម ។ មានសកម្មភាពថ្មីមួយទៀតដែលទើបមានក្នុងឆ្នាំនេះ គឺការបង្កើតព្រឹត្តិប័ត្រមួយដើម្បីរៀនសរសេរ ផ្សាយដំណឹងពីសហករណ៍ ឬការសិក្សាគ្នា នឹងបង្ហាញសុខទុក្ខគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ក្នុងការបង្កើតសហករណ៍ ដែលមានរូបរាងដ៏សមគួរបែបនេះ មិត្តសាស្ត្រាចារ្យទាំងឡាយ ពិសេសមិត្តសាស្ត្រាចារ្យទីប្រឹក្សានឹងសិស្សានុសិស្សបានរួបរួមគ្នាធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ សមតាមលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យនៃសហករណ៍ ។ មិត្តសាស្ត្រាចារ្យជាច្រើនបានចំណាយពេលវេលារបស់ខ្លួនដើម្បីណែនាំសិស្ស ឲ្យយល់ពីបញ្ហាសហករណ៍ ។ មិត្តសាស្ត្រាចារ្យខ្លះបានទាំងដាក់ប្រធានតែងសេចក្តី ដែលទាក់ទងនឹងសហករណ៍ឲ្យសិស្សដោះស្រាយថែមទៀតផង ។ មហាសន្និបាត ចាប់តាំងពីដើមដំបូងរៀងមក បានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងសមរម្យ ។ សមាជិកបានទទួលការអប់រំ ចេះប្រើរបៀបប្រជាធិបតេយ្យ ចេះរើសគណៈកម្មាធិការដែលប្រកបដោយចិត្តស្មោះត្រង់ មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់អាចបំរើប្រយោជន៍រួមយ៉ាងសកម្ម ។ គណៈកម្មាធិការបានប្រជុំគ្នាជាញឹកញាប់នៅថ្ងៃឈប់រៀន ជាមួយនឹងមិត្តសាស្ត្រាចារ្យក្រុមប្រឹក្សា ដើម្បីសិក្សាពី

បញ្ហាសហករណ៍សិក្សា នឹងរិះរកវិធីដោះស្រាយឧបសគ្គផ្សេងៗ ។ ម្យ៉ាងទៀត ដើម្បីឲ្យសិស្សទាំងអស់យល់ហើយគាំទ្រសហករណ៍ គេមានបង្កើតការប្រជុំដែលមានសិស្សតំណាងគ្រប់ថ្នាក់ មួយថ្នាក់ៗ ៤ នាក់ចូលរួម ។ ការពិសោធន៍បានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ដើម្បីឲ្យសិស្សគណៈកម្មាធិការឬសិស្សទាំងអស់ស្រឡាញ់សហករណ៍ ហើយខំតស៊ូធ្វើការបំរើសហករណ៍ យើងអ្នកណែនាំត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឲ្យសិស្សគេឃើញ គេយល់ច្បាស់ថាសហករណ៍ពិតជាអត្ថការរបស់គេ ពិតជាបំរើផលប្រយោជន៍របស់មិត្តភក្តិគេ ពុំមែនធ្វើឡើង ដើម្បីកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់បុគ្គលណាមួយឡើយ ។ បើយើងគ្រាន់តែបង្កើតឲ្យមានឈ្មោះថាបង្កើត ដើម្បីកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ហើយប្រើសិស្សឲ្យគេធ្វើការបំរើនោះ សិស្សមុខជាអាចយល់ការពិតបានច្បាស់លាស់ ហើយគេគ្មានកម្លាំងនឹងធ្វើការទេ ។ ឯគោលបំណងនៃសហករណ៍សិក្សាដែលអប់រំឲ្យស្គាល់ជីវភាព ស្គាល់មុខរបរជំនួញ ស្គាល់របៀបប្រជាធិបតេយ្យ ស្គាល់យុត្តិធម៌នោះ ក៏ពុំអាចសំរេចបានដែរ ។ គេមិនអាចពឹងផ្អែកលើអំណាច លើការប៉ិនប្រសប់ខាងការប្រើពាក្យពេចន៍ ប្រើមធ្យោបាយល្បួងលោមសិស្សឲ្យធ្វើការណាដែលផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍គេនោះឡើយ ។ ដើម្បីរក្សាគំនិត រក្សាគោលបំណងត្រឹមត្រូវនេះ យើងបានទាក់ទងនឹងសិស្ស នឹងគណៈកម្មាធិការ តាមលក្ខណៈប្រជាធិបតេយ្យជានិច្ច ឥតមានការបង្ខិតបង្ខំអ្វីឡើយ ។ នៅពេលប្រជុំមហាសន្និបាតម្តងៗ គណៈកម្មាធិការមានការៈណែនាំការពិភាក្សា ជាមួយសមាជិកៗ ឯមិត្តសាស្ត្រាចារ្យគ្រាន់តែជួយឲ្យយោបល់ណែនាំប៉ុណ្ណោះ ឥតមានបង្ខំឲ្យគណៈកម្មាធិការ ធ្វើតាមមតិណាមួយដែលសិស្សភាគច្រើនមិនពេញចិត្តនោះឡើយ ។

ចំណែកឯផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងដែលសិស្សទាំងអស់ទទួលស្គាល់ ហើយនាំឲ្យគេពេញចិត្តនឹងសហករណ៍ គឺប្រាក់បំណេញដែលយកទៅទិញសៀវភៅដាក់បណ្ណាល័យសំរាប់សិក្សាទាំងអស់គ្នា នឹងការទិញអីវ៉ាន់ ទិញទំនិញដោយតម្លៃថោក ។

ខាងផ្នែកអប់រំវិញ សិស្សអាចសង្កេតឃើញច្បាស់ថាអត្ថការសហករណ៍ បាន

អប់រំគេឲ្យមានបុគ្គលភាពសមរម្យ ចេះចាត់ចែងការ ចេះបញ្ចេញយោបល់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ ៗ ដើម្បីឲ្យសមាជិកទាំងអស់មានសេចក្ដីទុកចិត្តលើសហករណ៍ គេបានផ្សាយតុល្យការខាងប្រាក់ចំណូល ចំណាយជាញឹកញាប់តាមព្រឹត្តិប័ត្រ ឬតាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត ៗ

ដោយសារអង្គការសហករណ៍សិក្សាជាអង្គការថ្មី ដែលគេពុំទាន់បង្កើតបាននៅគ្រប់អនុវិទ្យាល័យ ឬ វិទ្យាល័យផងនោះ ការសិក្សាផ្នែកនេះបានជួបប្រទះនឹងឧបសគ្គច្រើនយ៉ាងដែរ ដែលគួរទុកជាបទពិសោធន៍បាន ៗ ចំពោះអង្គការថ្មីបែបនេះ មានសមាជិកក្មេងខ្លះ ចាស់ខ្លះដែលពុំធ្លាប់ស្គាល់ ពុំធ្លាប់យល់ផលប្រយោជន៍ ដែលកើតឡើងពីការរួបរួមគ្នា ហើយដែលច្រើនតែមានគំនិតរួញរា គិតតែពីមុខការ ពីផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន តែងបញ្ចេញអាកប្បកិរិយា ពាក្យសំដីប្រឆាំងនឹងសហករណ៍ ៗ គេតែងពោលថា "មិនយូរប៉ុន្មាន សហករណ៍មុខជារលុំមិនខានឡើយ - មិនគិតខំរៀនគិតតែខំធ្វើការលក់ដូរឥតប្រយោជន៍ " ៗ ពាក្យបែបនេះ បើចេញពីអ្នកធ្វើការផងនោះ នាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ដំណើរសហករណ៍ដែរ បើមិនចាត់វិធានការទប់ទល់ទេ ៗ

ឧបសគ្គខ្លះមានប្រភពចេញមក ពីឈ្មួញអ្នកលក់ដូរចំណីអាហារ ក្បែរសាលា ពីព្រោះអង្គការសហករណ៍ធ្វើឲ្យឈ្មួញទាំងនេះខាតផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនច្រើនដែរ ៗ ឈ្មួញទាំងនេះតែងពោលពាក្យបន្ទុះបង្អាប់ខាងបច្ចេកទេសធ្វើម្ហូបចំណី ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យសិស្សមានការខ្មាស់អៀនខ្លះដែរ នៅពេលរៀនលក់ដូរដំបូង ៗ ជួនកាលគេលក់ដូរដេញថ្លៃថែមទៀតផង ៗ ពួកឈ្មួញទាំងនេះអាចរួមគំនិតនឹងសមាជិកខ្លះ បង្កើតកម្លាំងប្រឆាំងនឹងសហករណ៍ ៗ

ឧបសគ្គសំខាន់ ដែលគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ម្យ៉ាងទៀត គឺអ្នកខ្លះដែលចូលចិត្តតែប្រើអំណាច ពុំនិយមការពិចារណារកហេតុផល ហើយយល់ច្រឡំថា ទាល់តែប្រើអំណាច ទើបសិស្សមានវិន័យមានរបៀបរៀបរយនោះ តែងតែយកសហ-

ករណ៍នេះធ្វើជាសត្រូវដែរ ព្រោះអង្គការសហករណ៍នេះនាំឲ្យសិស្សបេះធ្វើការ បេះបញ្ចេញយោបល់ បេះតវ៉ាទិទៀនរកខុសត្រូវ ជាហេតុនាំឲ្យពិបាកបង្ក្រាប ។ ប៉ុន្តែបើយើងគិតដល់គោលបំណងពិតប្រាកដនៃការសិក្សាវិញ លក្ខណៈនេះជាជោគជ័យធំបំផុតក្នុងការអប់រំ ។

តាមការពិសោធន៍ ដើម្បីពុះពារឧបសគ្គទាំងនេះ សិស្សសមាជិក សិស្សគណៈកម្មាធិការតែងបង្កើតមហាសន្និបាតជាញឹកញយ ដើម្បីលាតត្រដាងនឹងទប់ទល់ឧបសគ្គទាំងនេះ ។ គេមិនដែលស៊ុំគ្រលុំលាក់បំបាំងគុណវិបត្តិផ្សេង ៗ ហើយបេះតែកូតករថា មានសាមគ្គីពេញលេញ មានដំណើរល្អគ្រប់គ្រាន់ហើយនោះឡើយ ។ គឺនៅពេលមហាសន្និបាតនេះហើយ ដែលសិស្សសមាជិក គេរៀនបញ្ចេញយោបល់ពន្យល់គ្នាទៅវិញទៅមក ទិទៀនឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យរិះគន់ផ្សេងៗ ។ ធ្វើដូចនេះនាំឲ្យពួកអ្នកទិទៀនផ្ដេសផ្ដាសខ្លាចរអា លែងហ៊ានប្រឆាំងនឹងសហករណ៍។

ការដោះស្រាយឧបសគ្គ ដោះស្រាយទំនាស់នេះ ជាការពិបាកណាស់ ។ គេមិនអាចទទួលលទ្ធផលល្អបានទេ បើគេមិនប្រើវិធីយ៉ាងល្អិតល្អន់សមរម្យ ។ នៅពេលដែលគេទិទៀន គេតែងរក្សាស្មារតីរបបរួមជានិច្ច គឺទិទៀនដើម្បីកសាង មិនមែនដើម្បីបំបែកបំបាក់ឡើយ ។ ទិទៀនបែប

បណ្ណាល័យ និង កន្លែងលក់សិក្ខូបករណ៍

នេះ អាចឲ្យអ្នកប្រព្រឹត្តខុសទទួលបាន ហើយខំកែប្រែ ។ បើអ្នកនោះជាមនុស្សអា-ក្រក់ផុតលេខ មិនអាចកែប្រែបាន ក៏មិនហ៊ានបញ្ចេញប្រតិកម្មអ្វីឡើយ ។ បើគេមិនប្រុងប្រយ័ត្នទេ គេត្រឡប់ជាពង្រីកឧបសគ្គទំនាស់ឲ្យកាន់តែស្មុគស្មាញឡើង ដោះស្រាយមិនរួច ។ ក្រៅពីមហាសន្និបាត សិស្សល្អតែងព្រួតគ្នាទិទៀនរំឭកសិស្សណាដែលក្លាំងក្លាត់ ប្រព្រឹត្តអំពើឆ្គាំឆ្គង ចំពោះសហករណ៍ ។ ឯមធ្យោបាយសំខាន់បំផុតក្នុងការពុះពារឧបសគ្គ គឺការធ្វើដូចម្ដេចឲ្យសហករណ៍មានដំណើរសមរម្យច្បាស់លាស់ សមាជិកអាចពិនិត្យឃើញពិតប្រាកដ ។ សិស្សដែលកាន់កាប់ប្រាក់កាសត្រូវមានចិត្តស្មោះត្រង់ជាទីបំផុត ។ បើមានសៅហ្មងបន្តិចបន្តួច ត្រូវតែដកសិស្សនេះពីដំណែងចេញមួយរំពេច ។

តាមការពិសោធន៍ ដូចបានអធិប្បាយរួចមកហើយនេះ យើងអាចសង្កេតឃើញថា សហករណ៍សិក្សានឹងអាចមានរូបរាងសមរម្យបាន ស្របតាមបំណងនៃការសិក្សា លុះត្រាតែមិត្តសាស្ត្រាចារ្យ បុគ្គលិកទាំងអស់ធ្វើសហប្រតិបត្តិការ ជួយគាំទ្រ ដោយមិនខ្លាចនឿយហត់ ខ្លាចខាតពេលវេលា ។ បើយ៉ាងហោចណាស់ ក៏ត្រូវកំចាត់ឲ្យអស់នូវមតិទិទៀនផ្ដេសផ្ដាស ។ ចំណែកឯសិស្សវិញ គេអាចពេញចិត្តនឹងសហករណ៍ ហើយអាចចំណាយកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្តធ្វើការបំរើសហករណ៍បានគ្រប់ពេលវេលា នៅពេលណាដែលគេឃើញច្បាស់ថាសហករណ៍ពិតជាបំរើផលប្រយោជន៍របស់គេ ។ សិស្សដែលជាកម្លាំងគាំទ្រសហករណ៍ពិតប្រាកដ គឺសិស្សដែលមានចិត្តស្មោះត្រង់ចូលចិត្តបំរើផលប្រយោជន៍របស់មិត្តភក្ដិគេ ពុំមែនសិស្សដែលចូលចិត្តធ្វើការ ដើម្បីបំពេញចិត្តសាស្ត្រាចារ្យ ឬធ្វើការដោយខ្លាចឡើយ ។

REGIME D'ETUDES A LA FACULTE DES LETTRES ET DES SCIENCES HUMAINES

Voici les décisions prises par la Commission chargée d'étudier un projet modifiant la structure des Licences ès-Lettres, lors de ses réunions du lundi sept et du jeudi dix Juin 1965 :

I. CONDITIONS D'ADMISSION :

A. Admission sur titre :

— pour les titulaires du Baccalauréat complet

— pour les titulaires du Diplôme de Professorat du 1er Cycle

— pour les titulaires des diplômes ou titres admis en équivalence avec les deux diplômes ci-dessus, l'équivalence étant prononcée par l'Assemblée des Professeurs de la Faculté, approuvée par le Conseil d'Administration, présidé par le Ministre de l'Education Nationale ou Son Représentant.

B. Admission par voie d'examen :

— pour les candidats non-bacheliers, ayant au moins 25 ans d'âge et pouvant justifier leur candidature devant le Conseil des Professeurs soit par des œuvres littéraires, soit par le niveau de leur culture générale.

Les épreuves de cet examen sont les suivantes :

1. Dissertation d'ordre général en Khmer ou en Français permettant d'apprécier les qualités de réflexion, de composition et de style du candidat;
2. Traduction de langue ancienne ou de langue vivante étrangère en cambodgien, au choix du candidat ;
3. Composition de philosophie en Khmer ou en Français
4. Composition de géographie et d'histoire en Khmer ou en Frs.

II. STRUCTURE ET CONDITION D'OBTENTION DES LICENCES ÈS-LETTRES

La Commission décide de garder le Certificat d'Etudes Littéraires Générales comme année de préparation à la licence. Après quelques amendements, le projet a été adopté sous la forme suivante :

Article 13 (nouveau) : Le diplôme de Licence ès-Lettres est délivré aux candidats qui justifient :

— du Certificat d'Etudes Littéraires Générales (C. E. L. G.) ou d'un titre admis en équivalence, et

— de quatre Certificats d'Etudes Supérieures (C. E. S.) groupés comme suit :

I. Licence ès-Lettres, mention Lettres et Littérature Khmères.

Cours en Khmer et une épreuve orale de langue vivante étrangère

1. C. E. S. de Littérature Khmère
2. C. E S. de Grammaire et de Philologie Khmères
3. C. E. S. de Culture et Civilisation Khmères
4. C. E. S. d'Esthétique et Science de l'Art, ou de Littérature Etrangère

II. Licence ès-Lettres, mention Lettres Classiques

Cours en Khmer et une épreuve orale de langue vivante étrangère

1. C. E. S. de Pali
2. C E. S. de Sanskrit
3. C. E. S. de Grammaire et Philologie Khmères
4. C. E. S. de Culture et Civilisation Khmères ou de Cultures et Civilisations comparées

III. Licence ès-Lettres, mention Langue Vivante Etrangère

Cours en langue étrangère et en Khmer, et une épreuve orale de seconde langue vivante, autre que la langue maternelle.

1. C. E. S. de Littérature de la langue étrangère étudiée
2. C E. S. de Grammaire et Philologie de la langue étrangère étudiée
3. C. E. S. d'Etudes pratiques de la langue étrangère étudiée
4. C. E. S. de Culture et Civilisation Khmères,
   ou pour les étrangers :

   Littérature comparée, ou
   Grammaire et Philologie d'une seconde langue vivante étrangère ou
   Linguistique Générale, ou
   Grammaire et Philologie comparée

IV. Licence ès-Lettres, mention Histoire

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue vivante étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins une épreuve en Khmer.

1. C. E S. d'Histoire Ancienne
2. C. E. S. d'Histoire du Moyen Age et Histoire moderne
3. C. E. S. d'Histoire contemporaine
4. C. E. S. de Géographie humaine et économique

V. Licence ès-Lettres, mention Géographie

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer.

1. C. E. S. de Géographie Générale
2. C. E. S. de Géographie régionale (Cambodge et Sud-Est Asiatique).
3. C. E. S. de Géographie humaine et économique
4. C. E. S. de Culture et Civilisation comparées

VI. Licence ès-Lettres, mention Philosophie

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer

1. C. E. S. de Psychologie générale
2. C. E. S. de Morale et Sociologie
3. C. E. S. de Logique et Philosophie générale.
4. C. E. S. de Philosophies comparées.

VII. Licence ès-Lettres, mention Linguistique

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer.

1. C. E. S. de Linguistique générale
2. C. E. S. de Phonétique et de Phonologie
3. C. E. S. de Grammaire et Philologie comparées
4. C. E. S. de Cultures et Civilisations comparées.

VIII. Licence ès-Lettres, mention Art comparé

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer.

1. C. E. S. d'Esthétique et Science de l'Art
2. C. E. S. d'Histoire générale de l'Art
3. C. E. S. d'Histoire de l'Art Khmer
4. C. E. S. de Cultures et Civilisations comparées.

IX. Licence ès-Lettres, mention Cultures et Civilisations

Cours en Khmer avec une épreuve orale de langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer

1. C. E. S. de Cultures et Civilisations étrangères
   (Ex : Indiennes ou Chinoises ou Européennes, etc . . .)
2. C. E. S. de Cultures et Civilisations comparées
3. C. E. S d'Histoire sociale, politique, économique
4. C. E. S. d'Histoire de la Science et de la Technique

X. Licence ès-Lettres, mention Sciences Sociales

Cours en Khmer avec une épreuve en langue vivante, ou cours en langue étrangère sans épreuve de langue vivante, mais avec au moins, une épreuve en Khmer.

1. C. E. S. de Sociologie générale
2. C. E. S. d'Ethnologie
3. C. E. S. de Démographie
4. C E. S. d'Histoire sociale, politique et économique

POUR TOUTES LES LICENCES :

1— L'épreuve orale de langue vivante peut avoir lieu en même que l'un des certificats d'études supérieures.

2— Les étudiants étrangers peuvent remplacer l'épreuve en Khmer par une épreuve dans une langue vivante étrangère autre que leur langue maternelle.

ET VOICI LA LISTE DES COURS ENSEIGNÉS DANS LA FAC. DES LETTRES ET DES SC. HUMAINES POUR L'ANNÉE UNIVERSITAIRE 1965-66

Certificat d'Etudes Littéraires Générales (Propédeutique)
CES de Littérature Khmère
CES d' Esthétique et Science de l'Art
CES de Grammaire et Philologie Khmères
CES de Cultures et Civilisations Khmères
CES de Littérature Française
CES d' Etudes Pratiques de Français
CES de Grammaire et Philologie Françaises
CES de Grammaire et Philologie Anglaises
CES de Morale et Sociologie
CES de Psychologie Générale
CES d' Histoire du Moyen Age et Moderne
CES d' Histoire Ancienne
CES de Géographie Régionale
CES de Géographie Générale

DE LA MÉTHODE MAUGER

par Tes Saravouth

NDLR: Nous sommes du même avis que notre ami Tes Saravouth de reconnaître qu'il y a baisse de niveau du français chez nos jeunes. Mais quant aux causes, elles ne résident pas seulement dans la méthode ; l'auteur de cet article est aussi d'accord avec nous sur ce point.

Mais nous croyons que cette baisse de niveau du français s'expliques d'une part par le réveil dans nos jeunes des sentiments nationaliset et d'autre part par l'effort partagé entre de nombreuses disciplines enseignées, étant donné qu'ils sont forcés de prendre le français qui n'est pas leur langue maternelle comme langue - véhicule. C'est pourquoi, bien qu'ils apprennent le français six ou sept années durant, nos jeunes ne réussissent pas à l'écrire ou le parler correctement, alors que nos étudiants à l'étranger, après une étude de six mois ou d'un an d'une langue étrangère peuvent s'en servir facilement dans leurs études supérieures.

●

Il est certes délicat de vouloir formuler une opinion quelconque sur la Méthode Mauger. Délicat, parce que nos professeurs n'ont pas été initiés à cette Méthode et que par conséquent, elle n'a pas été appliquée de manière appropriée, dans le sens préconisé par son auteur. Aidés de leurs expériences acquises, étant trop habitués à la méthode traditionnelle qui a quand même fait ses preuves, ces maitres utilisent les manuels Mauger chacun à sa façon et la plupart du temps selon une formule où la méthode traditionnelle conserve encore sa place d'honneur. En somme, nous avons utilisé les manuels Mauger, mais nous n'avons point suivi la Méthode Mauger. Dès lors, serait - il opportun de la condamner irrémédiablement ? Evidemment non. Le temps n'est pas au stade où nous puissions prononcer valablement cette terrible sentence et remercier une fois pour toute M. Mauger.

Comment alors expliquer cette baisse de niveau du français chez nos élèves ? Avant d'essayer d'y répondre, posons-nous cette autre question : « Serions-nous sûrs de pouvoir éviter cette baisse de niveau, si nous avons toujours jusqu'ici utilisé la méthode traditionnelle ? », question embarrassante certes, à laquelle toute réponse quelle qu'elle soit serait fort hasardeuse. Cela tient à ce que dans l'apprentissage d'une langue, comme d'ailleurs dans l'apprentissage de toute discipline, la méthode n'est pas le seul facteur

de réussite Beaucoup d'autres facteurs ont également leur rôle à jouer. Dire que la Méthode Mauger est bonne ou qu'elle n'est pas bonne à nos jeunes, constitue à notre avis une opinion prématurée.

Voyons en quoi la méthode Mauger diffère de la méthode traditionnelle. La première comporte une structure tout à fait uniforme des leçons, autrement dit, toutes les leçons se ressemblent plus ou moins par leurs divisions lesquelles sont presque toujours conçues dans le même ordre; grammaire-texte-prononciation-questions sur le texte-exercices.

La seconde comporte une répartition hebdomadaire dans laquelle les diverses matières sont nettement séparées. De par cet agencement, la méthode traditionnelle est relativement facile à appliquer. L'on comprend ainsi le dilemme devant lequel se trouvent nos professeurs de français quand on met entre leurs mains les manuels Mauger. La vieille habitude aidant, ils éprouvent une certaine réticence à suivre la méthode ou plutôt l'ordre des leçons de Mauger. Et puis, ils ne sont pas sûrs de la supériorité de cette nouvelle Méthode. D'un autre côté, les instructions ministérielles ne les obligent point à suivre Mauger, se contentant de préciser seulement que ces manuels sont les livres de base. La Méthode Mauger a de quoi dérouter les non initiés. On se demande comment en une séance, des leçons aussi copieuses puissent être faites. On se demande de quelle manière des leçons aussi disparates puissent être menées avec tout le résultat qu'on est en droit d'espérer. Ce nouveautés ne sont point évidemment de nature à encourager nos enseignants et pour ne pas trop s'engager, on adopte une solution intermédiaire.

Ainsi, comme l'on a pu constater, la Méthode Mauger n'est pas encore exploitée comme elle l'aurait dû être. Dans ces conditions, il est injuste de l'écarter à priori. On peut toutefois lui reprocher une chose : la motivation. Cette motivation bien que conforme au double but poursuivi par Mauger : enseigner le français tout en faisant connaître la civilisation française » se trouve parfois dénuée d'intérêt pour les élèves qui, par le fait même qu'ils assimilent très difficilement des notions qui ne se rapportent point à leur milieu, en arrivent à trouver certaines leçons fort fastidieuses. En lisant les tomes I et II, on sent le souci constant de l'auteur de faire connaître la France, ce qui ne contribue point à varier les centres d'intérêt et enlever à ces manuels une part de monotonie que certains leur reprochent.

Pour remédier à cette monotonie, le professeur peut de temps à autre prendre un texte de son choix et intercaler entre deux leçons de Mauger.

La Méthode Mauger, si on l'étudie minutieusement, ne présente que des difficultés apparentes. Dans le fond, elle est relativement facile à suivre. Et pour ce faire, on n'a qu'à suivre l'ordre donné par les livres. Sur le plan grammatical comme sur le plan de l'automatisme de base,

ces livres présentent beaucoup d'avantages. La partie grammaticale est appuyée par es exercices qui souvent se reprennent de plusieurs manières dans plusieurs leçons consécutives. Le professeur peut se considérer que sur le plan de la fixation, sa tâche est largement facilitée. En ce qui concerne le temps, on peut réserver en moyenne deux heures à chaque leçon. Dans des cas particuliers, il appartient au maître de juger de la durée de la leçon. La Méthode Mauger suppose sans doute un effort continu du professeur. Ce dernier doit constamment mener ou entretenir la « conversation » dans la classe, faute de quoi le cours perdrait son caractère direct et actif. C'est précisément cette nécessité qui nous la rend difficile car le francais n'est pas notre langue maternelle.

Est - ce à dire qu' il y a là une difficulté insurmontable ? . Certes non; avec de la bonne volonté, une bonne préparation, on viendra à bout de tout.

បណ្ណាគារ តាវ អី

លេខ 443 មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស ភ្នំពេញ មានសេចក្ដីរីករាយ

និងបុះថ្លៃ :

— 20% ចំពោះសៀវភៅខ្មែរ

— 10% ចំពោះសៀវភៅបរទេស

ដល់សមាជិកនៃ ស.ស.ខ. យើង

ដែលទៅទិញសៀវភៅនៅបណ្ណាគារនេះ ។

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

POUR OU CONTRE

L'ENSEIGNEMENT DE LA TRADUCTION ?

par Kong - Lomphon

Depuis quelques temps, le problème de « baisse de niveau » de français a tant préoccupé de Département de l'Education Nationale. Et afférents à ce problème, plusieurs facteurs méritent d'être examinés à fond et, entre autres, l'enseignement de la traduction fera ici l'objet d'une constatation, d'une remarque plus ou moins appropriées de la part des partisans de « pour » et du « contre ».

DES PHENOMENES CONSTATES

Jusqu'en 1958, l'enseignement de la traduction et du thème a figuré au programme et le problème de «baisse de niveau » de français n'a pas été d'une accuité telle qu'elle est aujourd'hui. Cependant, il ne faut pas trop exagérer les choses : en ce temps, le nombre des lycées et collèges, n'a pas dépassé les 3/10è de celui d'aujourd'hui et il va de soi que ces établissements secondaires ont à leur disposition presque tous les professeurs français qui enseignent le français.

Actuellement, ce nombre augmente en flèche et celui des professeurs qualifiés ne répond pas aux besoins sans cesse croissants.

Le problème de « baisse de niveau » ne fait que s'aggraver davantage.

LES PARTISANS CONTRE L'ENSEIGNEMENT DE LA TRADUCTION

L'enseignement de la traduction, estiment les partisans du « contre » n'est pas un facteur favorable à la «hausse» de niveau de français, il en engendre par contre la baisse. Autrement dit, il est dangereux aux élèves; ceux-ci s'habituent alors à traduire textuellement les phrases khmères ce qui fait que les phrases traduites, en français représentent pe véritables charabias.

Exemple : —au lieu de dire : « mon père conduit la voiture » ils disent « mon père ouvre la voiture»; « j'ouvre ma solde » fait place à « je touche ma solde» . . .

La traduction, conclut-on, habitue les élèves à penser en khmer et ensuite à s'exprimer en français. Ce qui est mauvais

Mais il convient de préciser de quelle traduction s'agit-il ?

LES PARTISANTS POUR CET ENSEIGNEMENT

Il faut avouer tout de suite qu'à lui seul, l'enseignement de la traduction n'est pas responsable de la hausse de niveau de français; mais, en revanche, il aurait pu participer à cette hausse si, bien entendu, il est savamment exploité. Il pourrait avoir des effets heureux pour les élèves qui, en travaillant à traduire une phrase ou un texte quelconque, apprennent en même temps et le français et le khmer (actuellement nos élèves ne sont pas forts en khmer, ils en sont seulement dts «connaisseurs». C'est l'occasion d'exercer leur esprit; c'est un travail très fructueux car il est personnel.

L'exemple est bien là :

— quand nous étions sur les bancs du collège, nous avons appris le thème et la traduction et, de notre temps, le problème de « baisse de niveau » de français n'a pas été si préoccupant tel qu'il est actuellement.

En effet, le thème et la traduction ne sont pas l'occasion de faire des charibias inutiles mais ils sont l'cccasion de connaître ce qu'il faut traduire et ce qu'il ne le faut pas.

Traduire une phrase c'est d'abord traduire l'idée de cette phrase, ensuite pour bien en exprimer l'idée d'une façon mélodieuse, élégante et claire, il faut trouver les mots convenables et appropriés et les bien agencer dans cette phrase.

Si l'élève se permet de dire « mon père ouvre la voiture » au lieu de « mon père conduit la voiture » c'est parce que son maître d'abord et son professeur ensuite ne lui ont pas (bien) appris à construire des phrases avec les mots ouvrir et conduire Or quand on présente un mot nouveau aux élèves, on ne doit pas se contenter de ne leur en donner que la définition, mais de l'employer dans des phrases différentes pour faire apparaître, si besoin est, toutes les nuances qui se présentent et grâce à cela seulement ils peuvent comprendre d'une façon effective.

Il faut éviter si c'est possible de traduire aux élèves un mot français par un mot khmer, c'est-à-dire d'isoler ce mot Or pendant la séance de vocabulaire, le maître a souvent l'habitude d'écrire au tableau une suite de mots et de les traduire en khmer sans pour autant les employer dans des phrases types. Ceci est dangereux pour les élèves parce que un mot khmer peut prendre plusieurs sens. Exemple :

— ouvrir = boek (en khmer;
— conduire=boek (dans ouvrir la porte, la fenêtre mais d'un autre sens : conduire la voiture)

Si le maître donne au moins deux phrases types contenant respectivement ces deux mots, il est évident que l'élève n'en aura pas d'équivoque et il n'est pas si « téméraire » de dire « mon père ouvre a voiture » au lieu de « mon père conduit la voiture » .

Ainsi donc des charabias éventuels du genre de « mon père ouvre la voiture » ne proviennent pas de l'enseignement de la traduction mais ils viennent de la manie des définitions et du verbalisme du maître (ou du professeur)

Si ma fille récite couramment ses premiers mots (sans pouvoir en distinguer les sens) :

— ouvrir = boek
— père = Auv Puk
— voiture = Lane
— canard = Téa
— Aller = Tauv
— Argent = Prak, Luy

alors elle est en droit bien légétime de faire une phrase avec ces éléments acquis :

— « *Mon père ouvre la voiture aller canard argent* ». Ce qu'il y a de dangereux pour l'enfant, pour les élèves, c'est de ne pas leur dire ce qu'il le faut. Si je dis l'enseignement de la traduction, je veux bien dire par là traduction des phrases et des textes et non pas traduction des mots isolés de leur contexte. Par contre, la traduction des mots ne sera permise que lorsqu'elle est accompagnée de la traduction des phrases contenant ces mots.

Enfin traduire une phrase ne signifie pas nécessairement traduire tous les mots, mais c'est trouver une phrase équivalente (et non égale) et correspondante à celle-là avec des mots convenables et bien «agencés» dens leur nature.

La traduction n'est pas dangereuse aux élèves, elle leur est un facteur stimulant, complémentaire et supplémentaire dans l'apprentissage d'une langue. L'enseiguement de la traduction n'est pas une fin en elle-même, mais elle engendre des efforts féconds vers d'autres disciplines : le Khmer et le Français.

Apprendre une langue c'es apprendre à bien traduire cette langue.

បណ្ណាគារ វិជ្ជាសាកល
257 វិថីព្រះបាទស៊ីហនុ ភ្នំពេញ

បណ្ណាគារ សុតមិត្រ
367 C ផ្លូវកម្ពុជាក្រោម ភ្នំពេញ

បណ្ណាគារទាំងពីរនេះ នឹងបញ្ចុះថ្លៃ 10% ជូនមិត្តយើងដែលទៅទិញ
សៀវភៅខ្មែរ ហើយដែលបានបង្ហាញបណ្ណសមាជិកផង ។

PSYCHO - PÉDAGOGIE

DE L'ÉLABORATION MATHÉMATIQUE

par Khieu Komar

Dans son livre, « l'Ecole opérante », Michel Margot a cru distinguer six activités mentales dans l'élaboration mathématique, à savoir :

comprendre; juger; assimiler; inventer; raisonner; faire attention.

Certaines de ces activités peuvent intervenir simultanément ou être coordonnées dans le temps. En admettant qu'elles sont au nombre de six, nous allons les étudier comme phases distinctes pour mieux saisir les nuances.

I. COMPRENDRE

Pour comprendre l'énoncé d'un problème, l'élève doit avoir l'ensemble des données présent à l'esprit. Ce qui est beaucoup lui demander, car souvent il retient particulièrement certains détails et perd de vue d'autres plus essentiels. Il se trouve dans la situation de celui qui, se trouvant dans un bois, ne voit que les feuilles des arbres, mais ne voit pas la forêt. Son champs de conscience reste restreint.

En faisant appel à la mémoire, à l'imagination, il arrive à comprendre : par des rapprochements entre termes ou faits analogues, par identification avec ce qui a été vu antérieurement, il discerne les relations entre les données. Mais, attention, il ne faut pas qu'il use de sa mémoire en automate. Savoir appliquer une formule, se servir des solutions modèles de problèmes types n'est pas encore le critère de la compréhension.

Bien entendu, la tâche du professeur de mathématiques est d'expliquer pour faire comprendre le sujet du problème. Il faut en premier lieu choisir ce sujet. Cela veut dire qu'il faut éviter les sujets qui comportent un trop grand nombre de détails, lesquels provoquent la dispersion dans l'esprit de l'élève. Au besoin, le professeur rédige à nouveau le sujet en faisant attention à la terminologie et au syntaxe de façon à présenter les données dans un ordre plus logique. L'explication du sujet ne consiste pas à faire lire l'énoncé plusieurs fois, car elle n'est pas une séance de lecture française. Il vaut mieux poser carrément des questions dans le genre : connaissons-nous

l'heure de départ des deux courriers ? Y a-t-il une différence entre leurs vitesses ? Le sujet nous renseigne t-il sur le prix d'achat global du terrain ? etc . . . Ce faisant, chaque élève est obligé de repasser en mémoire le contenu du sujet et d'en extraire la réponse. C'est déjà un premier effort pour la compréhension Le professeur classe les données sur le tableau et se sert de schémas, de figures et de graphiques pour les illustrer.

Combien de fois entendons-nous des professeurs demander à leur auditoire : « Avez-vous compris ? » Ils se contentent des « oui » soufflés du bout des lèvres — sans doute pour leur faire plaisir — et ils continuent allègrement leur « explication » . C'est à eux-mêmes de se rendre compte si la classe a compris ou non, en posant des questions volantes au hasard, en tournant et en retournant une question importante sous toutes les formes. Tel élève est bien capable de retenir toutes les formules de géométrie, mais se trouve incapable de distinguer la mesure d'un arc, de la longueur d'un arc. Celui-là a bonne mémoire, se dit le professeur, la confusion entre deux notions différentes vient d'une déficience de la faculté de représentation. Remède : concrétiser pour lui cette représentation en se servant d'un rapporteur et d'une ficelle, car il « voit » mal par la pensée.

II. JUGER

Juger, en mathématiques, c'est établir une ou plusieurs relations entre les données statiques conservées dans la conscience. **Le jugement d'appartenance** est bien concevable chez l'enfant Quand on lui dit : « Kim est un élève », il l'intègre mentalement dans l'ensemble des élèves.

Mais le **jugement de relation** est plus difficile, même pour des jeunes de plus de 14 ans. Car il oblige souvent à changer de point de vue, selon la manière dont est posé le problème. Or ces jeunes ne se libèrent pas complètement de leur égocentrisme : ils se considèrent comme le centre de l'Univers et jugent tout en partant de leur propre point de vue. Le professeur doit se rendre compte de leur difficulté d'abstraction, de leur difficulté de saisir l'ensemble des relations entre les données, en un mot de faire une synthèse.

Un exemple : faites résoudre le problème suivant par l'algèbre à des élèves de 4ème ou même de 3ème M.N.

On doit répartir une somme de 142 riels entre 3 personnes. La première recevra 42 riels de moins que la deuxième, et la troisième recevra 19 riels de plus que la premième. Veuillez établir une équation dans laquelle x représentera la part de la 1ère personne. Ensuite faire le même travail, x représentant cette fois la part de la deuxième personne. Enfin établir une troisième équation dans laquelle x représentera la part de la troisième personne. —Résoudre l'une des trois parts. Les trois valeurs numériques obtenues permettent de vérifier les trois équations.

Ce problème, tiré du livre de Margot, est un excellent exercice pour les élèves, pour savoir changer de point de vue.

L'expression « 42f de moins » ne doit pas entraîner automatiquement l'emploi du signe —, erreur inévitable de l'élève qui ne peut pas changer du point de vue. De même l'expression « 19f de plus » n'entraîne pas nécessairement l'emploi du signe + .

a— Point de vue de la 1ère personne : soit x sa part.
Part de la 2è personne ; $x + 42$. L'élève se mettant à la place de la 1ère personne se dit « La 2è personne reçoit 42f de plus que moi » au lieu de « j'ai 42f de moins que la 2è personne ». Nuance! part de la 3è personne : $x + 19$. Finalement l'équation s'écrit

$$x + (x + 42) + (x + 19) = 142$$

b— Point de vue de la 2è personne : soit x sa part.
Part de la 1ère personne : $x - 42$
Part de la 3è personne : $x - 42 + 19$
D'où l'équation : $x + (x - 42) + (x - 42 + 19) = 142$

c— Point de vue de la 3è personne : soit x sa part
Part de la 1ère personne : $x - 19$
Part de la 2è personne : $x - 19 + 42$
$(x - 19) + (x - 19 + 42) + x = 142$.

Faites faire de même l'exercice suivant pour voir la faculté de jugement de relation chez vos élèves : Si l'on compte par 9 les arbres d'un jardin, il en reste 3 ; si on les compte par 11 , il en reste 2 . Sachant que le nombre des groupes de 9 surpasse de 3 celui des groupes de 11 , on demande de calculer combien d'arbres renferme ce jardin.

L'élève qui arrive à faire tout seul la mise en équation possède une certaine souplesse pour changer de point de vue.

Enfin « juger » fait aussi appel au bon sens. Il faut que l'élève sache juger un résultat, une solution donnée en les comparant à la réalité. La formule est-elle homogène ? L'ordre de grandeur est-il conforme aux données ?

III. ASSIMILER

Nous serions tentés de dire que « assimiler », c'est arriver à un degré supérieur de compréhension. En mathématiques, cela se traduit par l'acquisition, à force de faire des exercices nombreux et variés, d'une certaine structure mentale, à propos d'une notion ou d'une méthode. Exemple : l'élève X a bien assimilé la règle de trois, cela veut dire qu'il a bien saisi le mécanisme du raisonnement par règle de trois, que « le schème de la règle de trois » s'est créé dans son esprit et qu'il est capable de l'appliquer à tous les cas qui se présentent : problème de partages, de pourcentage, d'intérêts etc . . .

On comprend la solution d'un problème particulier, mais on assimile une méthode permettant de résoudre un ensemble de problèmes d'un certain type. L'assimilation nécessite donc un effort de synthèse laborieuse, à la suite d'une longue pratique, portant sur des sujets variés dans un domaine défini. Elle ne saurait être exigé de l'enfant dont Piaget a dit qu'il « ne peut maintenir deux ou trois éléments à la fois dans la conscience, sans en oublier aussitôt au moins un » . Mais, pour les jeunes des lycées et collèges, l'assimilation est à leur portée et se cultive tout au long de leurs études.

Concrètement, la tâche pour le professeur de mathématiques consiste à faire trouver aux élèves toutes les solutions possibles d'un même problème, à leur soumettre des problèmes de genre très divers touchant au même centre d'intérêt, tel que la mise en équation d'un problème d'algèbre, les partages proportionnels, les lieux géométriques etc . . . Cela pourrait lui coûter beaucoup de temps et de piétinement dans le programme. Mais il sera bien payé en retour, une fois que ses élèves auront « assimilé », c'est-à-dire qu'ils auront acquis « le schème de la mise en équation », « le schème de la découverte des lieux géométriques», « le schème des partages proportionnels ». Ils pourront alors se débrouiller tout seuls.

IV. INVENTER

Une bonne assimilation prépare la voie à l'invention. On peut « inventer » librement, au gré du caprice de l'esprit, mais pareille invention risque de manquer le but En mathématiques, l'invention doit être guidée, méthodique, résulter d'une assimilation préalable de plusieurs cas analogues.

« C'est pourquoi toute bonne pédagogie demande à l'esprit encore enfant, non pas d'écouter beaucoup et de tout retenir, non pas d'inventer et d'imaginer au hasard, mais de comprendre ce qu'il entend et de penser par lui-même à l'occasion des pensées d'autrui » (V. Egger, La parole intérieure).

L'auteur de ces lignes, du temps qu'il était élève, combien de fois se creusait la tête devant un problème de géométrie : tous les éléments statiques donnés ont été posés, dessinés sur la figure ; mais l'artifice, le maillon qui conduit à la solution ne venait pas. Il tentait de joindre certains points, d'ajouter des éléments nouveaux, de grouper les différents éléments pour faire apparaître des cas de figures puis tout-à-coup quelque chose lui sautait aux yeux et après, tout alla comme sur des roulettes. « Ouf ! J'ai eu la main heureuse. » se dit - il. La main heureuse n'est pas le mot, car elle suppose le hasard. Ici il y a eu invention, bien que celle-ci fût précédée d'un certain tâtonnement. En effet, il a bien fallu se remémorer des cas analogues, choisir le théorème juste parmi les nombreux théorèmes appris en classe et, préalablement, avoir compris et assimilé l'énoncé. L'invention se table beaucoup sur l'analogie (analogie des faits, analogie des opérations), l'intuition ou le « flair » n'y a qu'une part infime.

Les brouillons jetés par terre par les élèves peuvent être parfois plus intéressants que leurs devoirs au propre, car ils montrent par quels tâtonnements, par quels chemins tortueux ils ont passé avant de parvenir au résultat, ou à partir de quel moment ils ont fait fausse route. Nous plaignons les professeurs qui ne regardent que les réponses et les notent selon un barème rigide. On peut attribuer une note convenable à une réponse même fausse, pourvu que l'élève s'est vraiment évertué à trouver la voie juste.

V. RAISONNER

Le raisonnement commence à partir du moment où l'élève s'efforce de comprendre l'énoncé d'un problème jusqu'à la phase finale de la résolution. Dès que l'invention a découvert la voie de la solution, le raisonnement intervient pour la justifier, pour la développer pas à pas

Cette marche logique en avant part des hypothèses et, de déduction en déduction, arrive à la conclusion. En mathématiques, il est nécessaire que les hypothèses restent immuables pendant toute la démonstration, sans quoi le raisonnement se trouve faussé dans sa progression. Dans les démonstrations géométriques, il est recommandé de numéroter les hypothèses, pour en prendre conscience plus nettement, et surtout pour contrôler si ces hypothèses ont été toutes utilisées pendant la démonstration. Il y a des élèves qui introduisent, sciemment ou inconsciemment, de nouvelles hypothèses, croyant que le sujet est incomplet ou pas assez explicite. D'autres se trouvent influencés par la conclusion et l'introduisent sans le savoir dans le corps de la démonstration, au lieu d'y aboutir.

Le plus difficile, pour le professeur de mathématiques, c'est de convaincre l'élève que son raisonnement « ne tient pas debout » parce que les matériaux avec quoi il le battit « ne collent pas » Il faut montrer la fragilité de l'édifice à son auteur et aux autres, en démontant un par un les matériaux et leur faire voir en quoi réside l'erreur du raisonnemnt. Les bons élèves ne se rendent pas du premier coup à la logique du maître, ils défendent âprement leur logique à eux. C'est bon signe, mettons-y beaucoup de temps et de patience et nous les formerons à la rigueur du raisonnement mathématique.

VI. FAIRE ATTENTION

L'attention est nécessaire aussi bien pour comprendre et juger l'énoncé d'un problème, que pour la recherche de la solution. L'attention peut être spontanée ou réfléchie exigeant un effort de concentration.

L'élève distrait est souvent celui qui ne prend aucun intérêt à son travail, ou s'il tente de s'y intéresser, son attention ne peut être soutenue et se trouve vite détournée par des causes extérieures. Mais il n'est pas forcément paresseux

L'élève étourdi commet des erreurs par précipitation. Son attention, trop hâtive, ne peut contrôler tous les points importants et en laisser échapper. Son défaut est pourtant moins grave que la distraction.

Pour nous, l'élève se prête aux efforts d'attention, s'il y trouve son intérêt. Inversement en l'obligeant à exécuter un travail attentivement, l'élève y découvre quelque intérêt et finit par s'y absorber entièrement.

Dans le domaine mathématique l'attention peut être cultivée de diverses façons. Un moyen est indiqué par Michel Margot : il consiste à habituer les élèves à l'attention volontaire de courte durée. Il fait lire l'énoncé d'un problème une seule fois, mais très attentivement puis

il fait fermer le livre. Les élèves en ont été avertis. Après, il les oblige à reconstituer mentalement le sujet, en leur faisant raconter à leur façon, même en oubliant les valeurs numériques des données. On devine combien leur attention est mise à l'épreuve pour retenir du premier coup toutes les données statiques du sujet et saisir en même temps les relations entre ces données.

*
* *

Au terme de cette étude, nous pouvons grouper les six activités mentales de la façon suivante :

Comprendre, juger, assimiler intéressent la phase de prise de conscience des données statiques du sujet.

Inventer et **raisonner** intéressent la phase de l'action, la phase opératoire.

Quant à l'**attention**, elle est l'élément indispensable d'efficacité à tous les stades d'activités précédentes.

Le professeur de mathématiques qui se double du psychologue voit, dans chaque sujet proposé aux élèves, lesquelles de ces activités doivent intervenir au cours de l'élaboration mathématique et laquelle qui prédomine. Nous avons vu que les problèmes d'algèbre exigeant le choix d'une ou de plusieurs inconnues et la mise en équation, sont très propices pour développer le jugement de relation. Nous regrettons que depuis quelque temps, les exercices d'algèbre proposés au **D.E.S.P.C** sont des exercices de calcul algèbrique pur obligeant seulement les élèves à un travail mécanique, mais ne faisant intervenir que très peu les activités «juger», «inventer», «raisonner». Ils n'exigent que l'attention pour éviter les étourderies pendant le calcul. Bien entendu, le travail de correction se trouve très facilité, parce qu'il ne faut regarder principalement que les réponses pour noter.

Au cours de l'explication de l'énoncé d'un problème, ou de la correction des devoirs, le professeur averti s'aperçoit aisément de la déficience de certaines de ces activités, chez ses élèves. Nous en rencontrons qui sont forts en algèbre mais qui éprouvent de grandes difficultés en géométrie. Pourquoi? parce qu'en algèbre, l'élaboration mathématique s'adresse surtout à l'activité « juger », tandis qu'en géométrie il faut souvent «inventer», point faible de ces élèves Le professeur averti peut confectionner des sujets à la mesure des élèves particuliers dont il connaît les déficiences. Nous sommes là en face d'une pédagogie curative.

CIRCULAIRE DU MINISTÈRE de l'Education Nationale (28 janvier 1966)

A PROPOS DES LOISIRS

J'ai l'honneur de vous faire connaître que lors des dernières vacances, et aussi, d'après des rapports recueillis, une bonne mojorité d'Etablissements scolaires du Royaume ont effectué des sorties, excursions et visites instructives à l'issue desquelles, nos jeunes ont tiré de grands profits.

Certains Etablissements et Ecoles ont organisé les voyages par cars, autobus, chaloupes. Certains d'autres se déplacent à bicyclette. Les modestes vont à pieds. Et tous s'envolaient le cœur plein de gaieté. Ils ont visité les richesses du pays, ainsi que les réalisations du Sangkum Reastr Niyum qui se trouvent sur leur passage. Et d'après les informations reçues, nos Scolaires et Universitaires ont trouvé un accueil très encourageant auprès des autorités locales, des Directeurs des Entreprises ou des Usines et des Fonctionnaires Techniques qui ne ménagent aucun effort pour satisfaire leur curiosité par des exposés ou des explications aux questions posées Ils ont pu, par ce procédé, voir du nouveau et constater de leurs propres yeux ce qu'ils ont entendu et appris. Ils ont pu, par ces sorties, se mettre en contact direct avec la nature et mener une vie en commun avec leurs camarades pour mieux les connaître et les apprécier. Ils ont également rapporté après cette courte randonnée un riche bagage de connaissances de la vie économique, agricole, industrielle et sociale de la Nation. Ils ont goûté la fraîcheur et la beauté de nos stations et sites souventes fois chantés par des touristes étrangers. Ils ont vraiment touché du doigt de ce que le Sangkum Reastr Niyum sous l'égide éclairé de SAMDECH SAHACHIVIN a réalisé depuis 10 ans et qui fait la fierté du Cambodge.

En somme, ces activités instructives ont donné des résultats fort louables aussi bien au point de la formation directe de l'esprit qu'à celui du corps.

Aussi vous demanderais-je de vouloir bien envisager la possibilité d'organiser **au moins une fois par mois** des sorties à l'intention de nos jeunes. Elles pourraient être des travaux manuels pour le bien du public, la propreté des jardins ou des places publiques, des visites ou excursions des entreprises, centres agricoles environnants etc . . .

Je compte fermement sur votre esprit d'initiative et sur votre précieuse collaboration pour lancer ces activités afin qu'elles deviennent une habitude de l'Etablissement et dont l'intérêt est incontestablement très grand.

Je recommande particulièrement aux dirigeants de la JSRK de veiller et d'observer pendant ces sorties des règles strictes de notre mouvement, de donner des instructions précises avant la sortie et veiller à la sécurité des jeunes.

Je serais très heureux de recevoir sous peu votre **plan d'action à ce sujet** et de m'accuser réception de la présente circulaire.

Signé : S.A. Sisowath Sirik Matak

សាលាមធ្យមសិក្សាកសិ

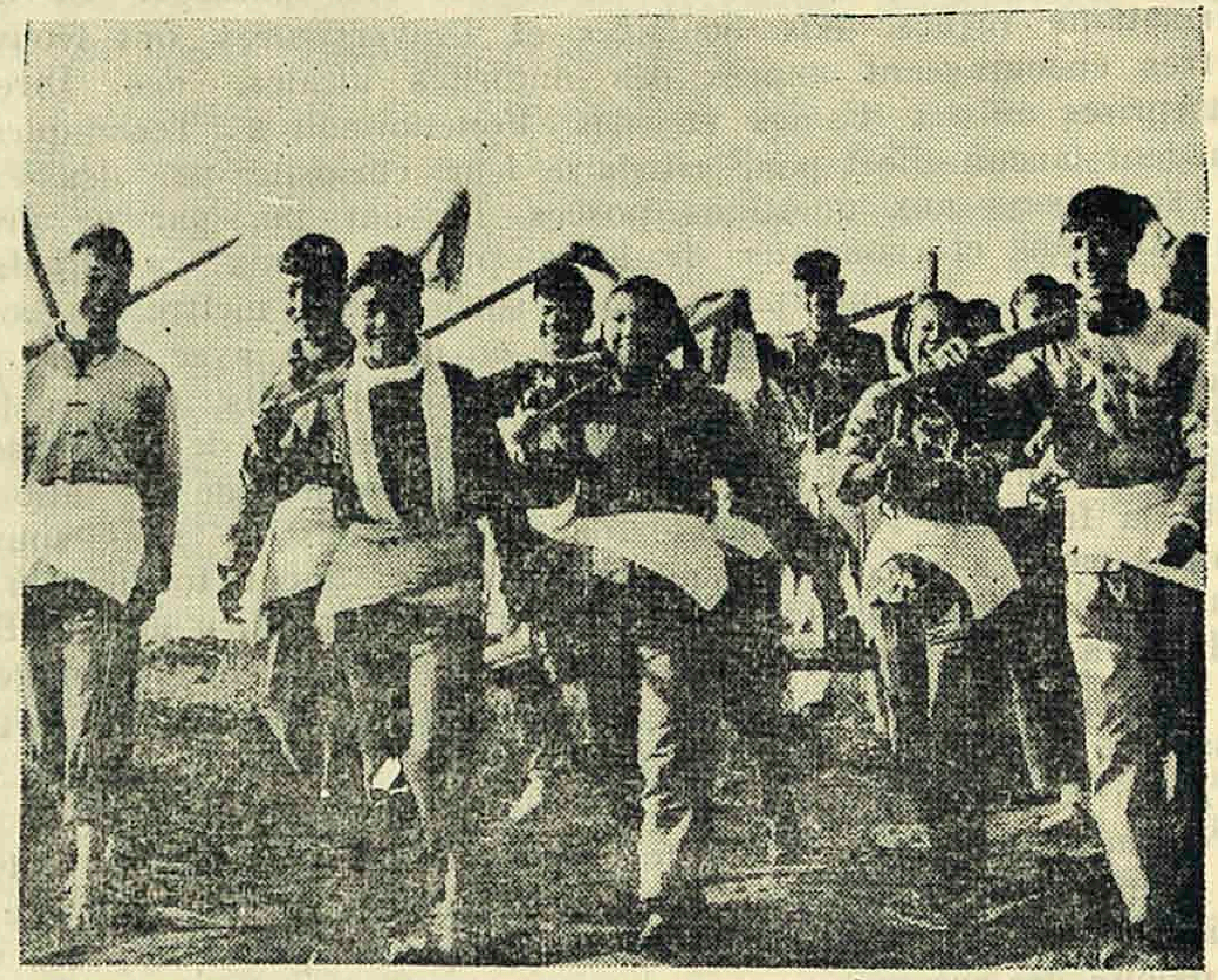

ថ្នាក់រៀនអំពីការហត្ថកម្ម នៅសាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម នៅ ខ្ទីវ ហ្វេង,
ក្នុងសង្កាត់ គិនហ្វា, ខែត្រពេខ្វាង

ភឃ្ស នៅប្រទេសចិន

ដោយ ដេន ក្វាង - វ៉ើង

ប្រែដោយ ទីវ អុល

នៅ ប្រទេសចិនថ្មី សាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម ជាអគារសិក្សាបែបថ្មីម្យ៉ាង ដែលភ្ជាប់ ការអប់រំទៅនឹងការងារបង្កើតផល ។

លក្ខណៈពិសេសរបស់សាលានេះ ឋិតនៅក្នុងកាលវិភាគ emploi du temps ដែលបែងចែកការសិក្សានៅសាលាហើយនិងការងារនៅស្រែចំការ ។

« ការរំដោះ » បានធ្វើឲ្យកសិករក្រ ហើយនិងកសិករមធ្យមភាគច្រើនដែលស្រទាប់ក្រោម បានឃើញឋានៈនយោបាយរបស់ខ្លួនផ្លាស់ប្ដូរជាប្រាកដ ហើយឋានៈសេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនកាន់តែប្រសើរឡើងៗ ជារៀងរាល់ថ្ងៃពិតមែនហើយ ក៏ប៉ុន្តែជាទូទៅ កសិករទាំងនេះ នៅមានភាពយឺតយ៉ាវនៅឡើយ ក្នុងវិស័យចំណេះវិជ្ជា ។ ដូចនេះ ដើម្បីនឹងប្រើប្រាស់ « អំណាចនៃផ្តាច់ការប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិត » ឲ្យបានពិតប្រាកដ កសិករទាំងនេះ គេាងតែអប់រំប្រាជ្ញារបស់ខ្លួនជាដាច់ខាត ។

ម្យ៉ាងទៀត ដោយហេតុថា សេដ្ឋកិច្ចសហគមន៍មានការរីកចំរើនជាខ្លាំង ដោយហេតុថា យន្តូបនីយកម្មនៃកសិកម្មកាន់តែមានការលូតលាស់ខ្លាំងឡើងៗ ហើយបច្ចេកទេសថ្មីក្នុងការបង្កើតផលកសិកម្មក៏កាន់តែបានផ្សាយជាទូទៅហើយដូចនេះ « ប្រជាសហគមន៍ » ត្រូវការជាបន្ទាន់ នូវអ្នកអភិបាលហើយនិងអ្នកបច្ចេកទេស ។ អ្នកអភិបាល និងអ្នកបច្ចេកទេសនេះ គឺមិនមែនគ្រាន់តែជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ économe ហេរញ្ញិក trésorier

គណៈនី comptable ដែលមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុដោយខ្លួនឯង autofinancement តែប៉ុណ្ណោះទេ ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រជាសហគមន៍ក៏នៅត្រូវការជាបន្ទាន់ នូវអ្នកចេះដឹងជ្រៅជ្រះខាងការសិក្សានឹងខាងសុខភាព (ពេទ្យ) ព្រមទាំងអ្នកធ្វើការវិទ្យាសាស្ត្រនៅតាមជនបទ les travailleurs sc. ruraux អ្នកឯកទេសខាងឧតុវិទ្យា les spécialistes de la météorologie ខាងជលវិទ្យា hydraulique ខាងវិជ្ជាអំពីដីមានដីជាតិ agrologie ខាងបសុពេទ្យវិទ្យា médecine vétérinaire នឹងខាងកសិកម្មវិទ្យា agronomie ទៀតផង ។ ហេតុនេះហើយ បានជាត្រូវបង្កើតនូវសាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម ជាការចាំបាច់ប្រញាប់ណាស់ ហើយផ្សាយជាទូទៅនូវ " របៀបអប់រំតាមការកសិកម្មពាក់-កណ្ដាល ការសិក្សាពាក់កណ្ដាល " le système d'éducation mi-travail agricole mi-étude ឲ្យមានល្បឿនទៅជាមួយគ្នា នឹងការខិតខំជំរុញល្បឿននៃសាលាបឋមសិក្សារៀនពេញលេញ នឹងសាលាមធ្យមសិក្សារៀនពេញពេល à plein temps ។

នៅក្នុងសាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម សាស្ត្រាចារ្យបង្រៀនផង ធ្វើការងារនៅស្រែចំការផង ។ ដូចនេះ គឺភ្ជាប់ការបង្រៀននឹងការប្រតិបត្តិ ។ ចំណែកឯសិស្សវិញ ចំណាយពេលទៅលើការសិក្សាផង ទៅលើការងារបង្កើតផលផង ឯសិក្សានេះទៀត គឺសិក្សាត្រឹមតែចំណេះណាដែលគេត្រូវចេះ ហើយដែលគេអាចនឹងយកទៅអនុវត្តបានតែប៉ុណ្ណោះ ។

សាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្មនេះ ប្លែកគ្នាពីអគារសិក្សារៀនពេញពេលដែលរដ្ឋបង្កើតឡើង ហើយប្លែកគ្នាពី " ថ្នាក់រៀនពេលយប់ " cours de soir ដែលប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងរោងចក្រ ក្នុងសហគ្រាស ឬក្នុងក្រសួងនានានៃរដ្ឋាភិបាល ។ សាលាបែបថ្មីនេះត្រូវ

បានបង្កបង្កើតឡើង ដោយសារប្រជាសហគមន៍ ហើយដើម្បីប្រជាសហគមន៍ ប្រយោជន៍ឲ្យសហគមន៍នេះអប់រំអ្នកកាន់ការរបស់ខ្លួន ដែលចេះដឹងជ្រៅជ្រះ មានសម្បជញ្ញៈសង្គមនិយមហើយមានចំណេះបច្ចេកទេស ព្រមទាំងអប់រំអ្នកបច្ចេកទេស ដែលមានសមត្ថភាពមធ្យម ឬ ថ្នាក់ទាបដោយខ្លួនឯង ។

សាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្មឈរលើគោលការណ៍ « ពឹងផ្អែកលើកម្លាំងខ្លួន ហើយចាត់ចែងការដោយឈ្លាសវៃនិងសន្សំសំចៃ ដោយរក្សាទុកនូវរបៀបធ្វើការដែលប្រកាន់យកនូវការអំណត់ព្យាយាមក្នុងការប្រយុទ្ធនិងការលំបាកទៀតផង ។ សាលានេះខំយកចិត្តទុកដាក់បន្ថយចំណាយរបស់រដ្ឋនិងរបស់សហគមន៍ផង ហើយសំរាលបន្ទុករបស់មាតាបិតាសិស្សផង ។ បើគ្មានអគារនិងតុទេ គ្រូនិងសិស្សនាំគ្នាស្ថាបនានិងធ្វើវត្ថុនោះ ។ ទោះបីគ្រឿងបរិក្ខារមិនសូវល្អទំនើបក្តី ក៏គ្រូនិងសិស្សជាប់ចិត្តជាប់ថ្លើមទៅនឹងសាលារបស់គេខ្លាំងណាស់ ព្រោះនេះជាការដែលគេបានធ្វើនឹងដៃរបស់គេ ។ គេច្រៀងសរសើរសាលាគេថា :

អ្នកធ្វើពីដៃ : តុ ជើងម៉ា និងអគារ

អ្នកចីដៃ : បុគ្គលិក សាលា និងព្រឹត្តិការណ៍ ។

ការអប់រំបែបនេះ បាននាំឲ្យសិស្សមានការចេះដឹងខាងវប្បធម៌និងខាងវិទ្យាសាស្ត្រ ហើយនិងខាងបច្ចេកទេសបង្កើតផល មិនត្រឹមតែក្នុងការសិក្សាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែចេះដឹងដោយសារការងារបង្កើតផលទៀតផង ។ លើសពីនេះទៅទៀត អាស្រ័យប្រាក់កាសដែលគ្រូនិងសិស្សយកបានមកពីក្នុងការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួន នោះចំណាយក្នុងសាលាមួយផ្នែកបានរ៉ាប់រងរួច រីឯចំណាយរបស់សិស្សក្នុងការសិក្សានិងក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ក៏បានរ៉ាប់រងរួចដែរ ។ ចំណាយរបស់មាតាបិតាក៏ត្រូវបានសំរាលដែរ ។ ដូចនេះ កូន

កសិករក្រនឹងកូនកសិករមធ្យមនៃស្រទាប់ក្រោម កាន់តែអាចនឹងចូលទៅមធ្យមសិក្សាបានច្រើនឡើង ៗ ។

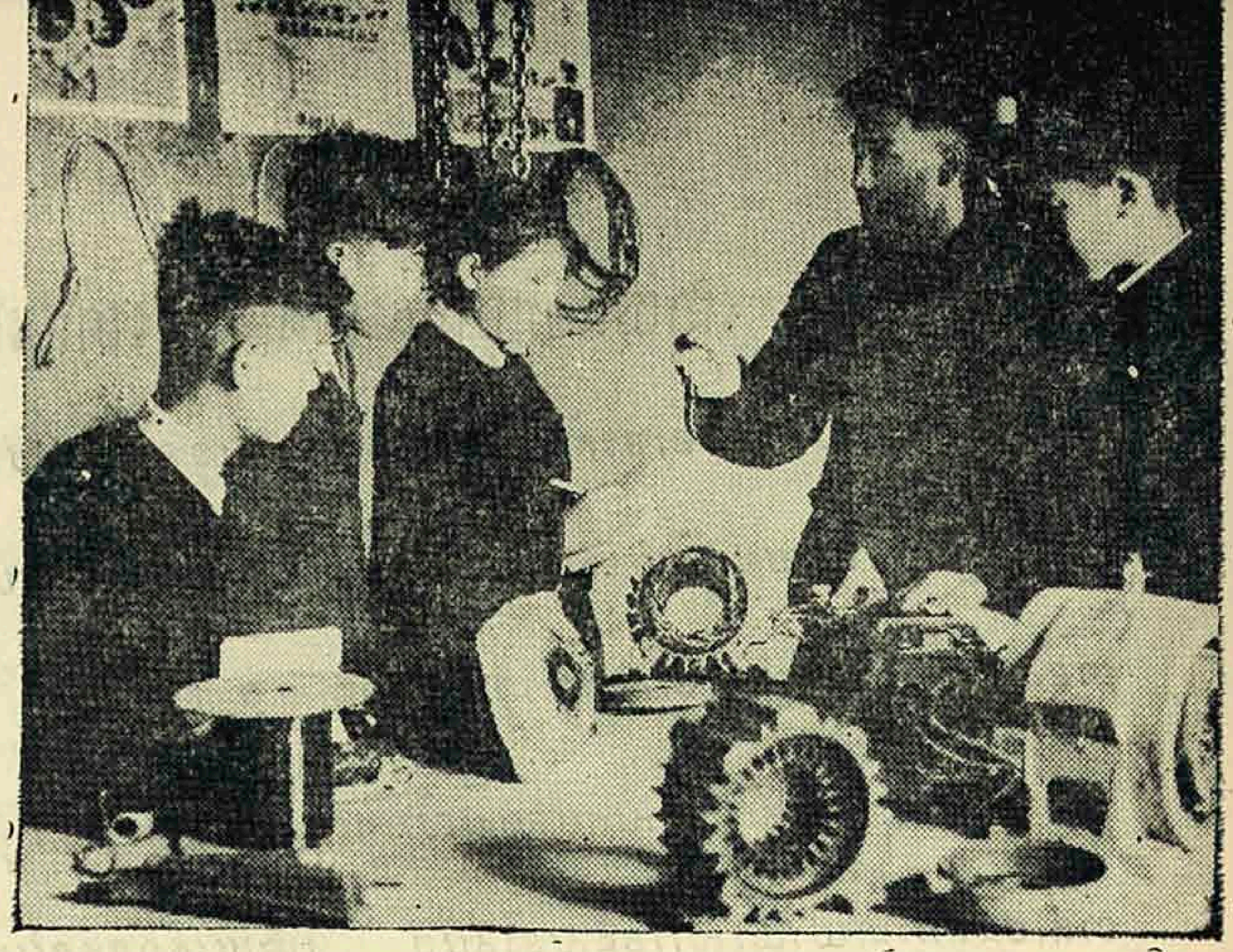

សិស្សខាងអគ្គិសនី កំពុងពិនិត្យ "ឌីណាមូ l'isolement d'une dynamo ក្រោមការណែនាំរបស់សាស្ត្រាចារ្យ (ទីពីរខាងស្តាំ) នៅសាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម ស្យាងលូ, ក្នុងសង្កាត់ លិនតី, ខេត្រ ចាន់ស៊ី ។

តើធ្វើយ៉ាងណាទៅ ទើបសាលានេះដើរបានស្រួល ?

១. ការបែងចែកការសិក្សានិងការងារបង្កើតផល ត្រូវតែធ្វើឡើងដោយមិនកំណត់តឹងរឹង ទូលំទូលាយ ហើយមានរូបភាពប្លែក ៗ ទៅតាមលក្ខណៈតំបន់នីមួយៗ ៗ ចំពោះសាលាដែលកងផលិតបង្កើតឡើង សិស្សអាចសិក្សានិងធ្វើការងារនៅក្នុងកង ហើយត្រឡប់ទៅទទួលទានបាយនិងទទួលទានដំណេកនៅផ្ទះវិញ ។ ចំពោះសាលាដែលប្រជាសហគមន៍បង្កើតវិញ មានមួយចំណែកអាចនឹងទទួលសិស្សឲ្យស្នាក់អាស្រ័យផង ៗ ចំណែកឯសាលាឯទៀត ៗ ទទួលសិស្សឲ្យនៅស្នាក់អាស្រ័យហើយធ្វើការសព្វសារពើនៅក្នុងសាលាតែម្តង ។

២. កាលវិភាគខាងការសិក្សានិងខាងការបង្កើតផល ត្រូវលៃយ៉ាងណាឲ្យសិស្សបានរៀនតិច ឬច្រើនជាងធ្វើការ ទៅតាមតែសេចក្តីត្រូវការក្នុងរដូវនីមួយៗ ៗ ក្នុងរដូវ

ការងារពេញទំហឹង សិស្សវិលទៅសាលាសោះតែម្តង ។ ប៉ុន្តែកាលវិភាគបានកែលក យ៉ាងណាទៅតាមគោលការណ៍ដែលតំរូវឲ្យ ឲ្យតម្លៃទៅការសិក្សានិងការបង្កើតផលស្មើគ្នា ។ ដូចនេះ ទូទាត់ទៅ គេបានសិក្សាប្រហែលជាប្រាំមួយខែ ហើយធ្វើការហត្ថកម្មប្រហែលជាប្រាំខែ ។ វិស្សមកាលប្រហែលជាមួយខែ ។

៣. កម្មវិធីនិងមុខវិជ្ជាសិក្សា ត្រូវជ្រើសរើសទៅតាមគោលការណ៍ « តិច ប៉ុន្តែប្រសើរ » និងគោលការណ៍ « ទ្រឹស្តីត្រូវជាប់នឹងការប្រតិបត្តិ » ។ ការនេះមានបំណងនឹងធ្វើឲ្យសិស្សបានជ្រួតជ្រាបច្បាស់ហើយបានអនុវត្តវិជ្ជាដែលខ្លួនបានសិក្សារួចមកហើយ ។ បើនិយាយជាទូទៅ មុខវិជ្ជាទាំងអស់មានបួនគឺ :

— នយោបាយ

— ភាសាចិន

— គណិតវិទ្យា

— ហើយនិងកសិកម្មវិទ្យា ។

ចំពោះខ្លឹមសារនៃការសិក្សាវិញ គេបានយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសទៅលើវិជ្ជាណាដែលជាប់ទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងការបង្កើតផលហើយនិងជីវភាពនៅជនបទ ដូចជាវិជ្ជាខាងឆ្លើយឆ្លងគ្នា correspondance វិជ្ជាគិតតាមក្បាច់ គណនេយ្យ ស្ថិតិ ការសរសេរតាមដក់ ហើយនិងវិជ្ជាជាមូលដ្ឋានឯទៀតៗ ដែលទាក់ទងនឹងការបង្កើតផល ។

ក្នុងការសិក្សា គេបានសំរេចយកវិធី « យកបីមកបង្រួមជាមួយ » បានសេចក្តីថា

— បញ្ចូលការសិក្សាទៅក្នុងការងារបង្កើតផល និងក្នុងការពិសោធន៍វិទ្យាសាស្ត្រ;

— គួបផ្សំការខិតខំរបស់សាស្ត្រាចារ្យ របស់សិស្សនឹងរបស់កសិករមានវ័យចាស់ជាមួយគ្នា;

— គួបផ្សំការខិតខំរបស់សាលា របស់កងផលិត brigade de production នឹងរបស់ "ស្ថានីយជនបទទាំងបួន" ជាមួយគ្នា ។

ឯស្ថានីយជនបទទាំងបួននេះ គឺ :

— ស្ថានីយ "ត្រាក់ទ័រ" station de tracteurs

— ស្ថានីយ ម៉ាស៊ីនបូមទឹក

— ស្ថានីយផ្សាយបច្ចេកទេសឲ្យប្រតិបត្តិទូទៅ

— នឹងស្ថានីយវិជ្ជាបសុពេទ្យ

វិធីសិក្សាដែលគួបផ្សំទ្រឹស្តីទៅនឹងការប្រតិបត្តិបែបនេះ នាំឲ្យសិស្សជ្រួតជ្រាប ហើយក្តាប់បាននូវវិជ្ជាជាមូលដ្ឋានពីរយ៉ាង គឺ :

— ចំណេះវិជ្ជាជាមធ្យម

— នឹងសមត្ថភាព ហើយនឹងសម្បទាក្នុងផ្នែកកសិកម្ម ។

ដោយហេតុតែសិស្សក្ខុសិស្សសិក្សាបណ្តើរ ធ្វើការនៅក្នុងស្រែចំការបណ្តើរបែបនេះ ម្យ៉ាងគេអាចនឹងជ្រួតជ្រាបកាន់តែជ្រៅជ្រះឡើងទៀត នូវការសិក្សារបស់ខ្លួន ដោយខិតខំសាកល្បងដោះស្រាយនូវបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលការងារបង្កើតផលបានចោទឡើង ហើយម្យ៉ាងទៀត គេអាចនឹងយកចំណេះដែលគេបានរៀនរួចហើយ មកអនុវត្តក្នុងការងារបង្កើតផល ។

ចំពោះសាស្ត្រាចារ្យវិញ ការអនុវត្តនូវរបៀបសិក្សាដែលគួបផ្សំជាមួយនឹងការប្រតិបត្តិបែបនេះ មិនមែនគ្រាន់តែនាំឲ្យគេបានពិចារណា - យល់ជ្រៅជ្រះនូវមុខវិជ្ជាទាំងប៉ុន្មានក្នុងកម្មវិធី ក្នុងការងារបង្កើតផលតែប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែការងារប្រតិបត្តិបែបនេះ អាចនាំឲ្យគេលំអមេរៀនរបស់គេ កាន់តែបានជ្រៅជ្រះ នឹងពេញលេញថែមទៀតផង ។

សាលាមធ្យមសិក្សាកសិកម្ម ដែលគួបផ្សំយ៉ាងសុខដុមរមនា នូវការសិក្សាជាមួយនឹងការងារនៅក្នុងស្រែចំការបែបនេះ បានធ្វើឲ្យការបង្រៀន នឹងការសិក្សាមានលក្ខណៈកាន់តែប្រសើរឡើង ៗ ពីព្រោះសិស្សសិក្សាអំពីអ្វីដែលខ្លួនត្រូវយកទៅប្រតិបត្តិបាន ។ អនាគតមួយដ៏ស្រស់បំព្រង ពោរពេញទៅដោយជោគជ័យ បានបើកនៅពីមុខស្ថាប័នសិក្សាបែបថ្មីនេះ ។

បណ្ណាគារ អន្តរជាតិ

លេខ 150 G មហាវិថីនេរុ ភ្នំពេញ

មានលក់សៀវភៅជាភាសាខ្មែរ ជាភាសាបារាំង នឹងសៀវភៅទស្សនាវដ្ដីដែលផ្សាយចេញនៅប្រទេសចិន វៀតណាម នឹងនៅសហភាពសូវៀត ។

រង្វាន់ 20 % នឹងមានជូនចំពោះមិត្តណាដែលទៅទិញ ហើយដែលបានបង្ហាញបណ្ណសមាជិក ។

កិច្ចការសមាគម

1 ញត្តិ

ថ្វាយសម្តេចព្រះប្រមុខរដ្ឋ

- ប្រឆាំង បដិសេធការមួលបង្កាច់របស់រដ្ឋការ បាងកក
- នឹងកាសែត " អាត្លង់ទិច " នឹង " តែម "

ដោយបានស្តាប់ព្រះរាជសាសន៍ ដែលព្រះអង្គទ្រង់បានសព្វព្រះរាជហឫទ័យផ្សាយតាមវិទ្យុជាតិកាលពីថ្ងៃ ៣០ មករា ១៩៦៦ ចំពោះប្រជាជាតិ

ដោយបានដឹងតាមព្រះរាជសាសន៍នេះថា រាជការបាងកកទើបតែនឹងបានប្តឹងអង្គការសហប្រជាជាតិអំពីនយោបាយដែលគេចោទថា " នយោបាយអត្តឃាតកម្ម " របស់សម្តេច។

ហើយដោយបានដំណឹងតាមព្រះរាជសាសន៍ដដែលនេះទៀតថា បន្ទាប់មកមានទស្សនាវដ្តីអាមេរិកាំងឈ្មោះ " អាត្លង់ទិច " នឹង " តែម " ដែលបក្រពត្រអាមេរិកវិញដាច់ថ្ងៃទៅហើយ បានយកការចោទប្រកាន់ដ៏អយុត្តិធម៌របស់ខ្ញុំកញ្ជះរាមកចុះផ្សាយបន្តទៅទៀត ដោយថែមទាំងបញ្ជាក់ថា សព្វថ្ងៃនេះ ពលរដ្ឋ ព្រះសង្ឃ ទាហាន គ្រូបង្រៀន នឹងយុវជនខ្មែរកំពុងតែមិនសប្បាយចិត្តនឹងព្រះអង្គ ហើយនឹងព្រះរាជនយោបាយព្រះអង្គ

ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការនាយកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយយ៉ាងខ្លាំងក្លា នឹងល្បិចកលដ៏ឧក្រិដ្ឋរបស់ចក្រពត្រអាមេរិកកាំងនឹងអាយ៉ងបាងកកដែលបានរួមគ្នាប្រឌិតនូវលេសចោទប្រកាន់ដ៏លាមកថ្មីនេះ ។

ចក្រពត្រអាមេរិកកាំងនឹងបរិវារប្រឌិតរហស្យបាយនេះឡើង ក្នុងគោលបំណងដ៏ខ្មៅងងឹតនឹងចូលរុករានប្រទេសខ្មែរ ដោយគេចផុតពីការផ្ដន្ទាទោសនៃមតិអន្តរជាតិ ។

ប៉ុន្តែប្រជារាស្ត្រខ្មែរក៏ដូចជាប្រជារាស្ត្រសាកលលោក សុទ្ធតែបានស្គាល់ស្នៀតដ៏ឧក្រិដ្ឋរបស់ចក្រពត្រអាមេរិកកាំង នឹងខ្ញុំកញ្ជះវានេះដល់ហួសគល់អស់ហើយ គឺថាពួកវាប្រឌិតលេសថ្មីនេះឡើង បន្ទាប់ពីពួកវាបាទផ្ដត់ផ្គង់រដ្ឋប្រហារដាបឈួន បន្ទាប់ពីបានរៀបចំផែនការក្បត់របស់អាសមសារី នឹងអាសុងសាក់ហើយបន្ទាប់ពីពួកវាចូលឈ្លានពានព្រំដែនខ្មែរពុំបានសំរេចផលមក ។

ហេតុនេះ ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ សូមបដិសេធយ៉ាងដាច់អហំការ នូវការមួលបង្កាច់ខាងលើនេះ ពីព្រោះព្រះរាជនយោបាយសម្តេចឪ គឺពិតជានយោបាយស្រោចស្រង់ប្រជាជាតិ ដែលបានទទួលនូវការគាំទ្រពីប្រជាជាតិជាឯកច្ឆន្ទ ។

ហើយសូមប្រកាសយ៉ាងឧឡារិកថា សាស្ត្រាចារ្យពល់រូបសុទ្ធតែរក្សាសេចក្តីស្វាមីភក្តិឥតរង្គោះរង្គើរបស់ខ្លួនចំពោះសម្តេចឪ ចំពោះព្រះរាជនយោបាយឯករាជ្យ នឹងបង្រួបបង្រួមជាតិរបស់ព្រះអង្គឥតមានរវាតពេលណាឡើយ ។

ក្នុងឱកាសនេះ ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ សូមប្តេជ្ញាសាជាថ្មីទៀត នឹងដង្ហែសម្តេចឪនៅលើមាគ៌ាដ៏រុងរឿងនៃសាមគ្គីភាពជាតិ ប្រឆាំងនឹងចក្រពត្រអាមេរិកកាំង ប្រឆាំងនឹងអាយ៉ងព្រៃនគរនឹងបាងកក ប្រឆាំងនឹងអាយ៉ង «ខ្មែរសេរី» ដែលមានអាថាន់ អាសារី អាសុងសាក់ជាមេ ហើយប្រឆាំងនឹងដៃជើងរបស់វាទាំងជិត ទាំងឆ្ងាយ លុះដល់ជោគជ័យជាអវសាន្ត ។

សេចក្តីគួរពុំគួរសូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

ភ្នំពេញ នៅថ្ងៃ៥ កុម្ភៈ ១៩៦៦

បន្ទាប់ពីបានថ្វាយញត្តិនេះមក សម្តេចឪទ្រង់បានត្រាស់បញ្ជាឲ្យ សហជីវិន ចៅ សេង ឆ្លើយតបមកយើងវិញ នូវសេចក្តីដូចខាងក្រោមនេះ :

ខុទ្ទកាល័យនៃសម្តេចសហជីវិន
ព្រះប្រមុខរដ្ឋ
CABINET DE SAMDECH SAHACHIVIN
CHEF DE L'ETAT

N° 476. S. P. U./ II

ព្រះរាជអាណាចក្រកម្ពុជា

Phnom - Penh, le 12 Février 1966

Le Directeur de Cabinet du Chef de l'Etat

à Sahachivin Meas Dim Président du Comité Directeur de l'Association des Professeurs Khmers.
PHNOM - PENH

Objet : Réponse aux journaux « Times » et « Atlantic ».

Référence : Votre motion en date du 4 - 2 - 66.

Comme suite à votre motion citée en référence, j'ai l'honneur de vous informer que Samdech Sahachivin a daigné annoter comme suit :

« Sahachivin Chau Séng. Nos compatriotes intéressés pourraient écrire directement à ces journaux ennemis. Cela aurait plus d'effet. »

Samdech a paraphé

Je vous prie en conséquence de bien vouloir donner suite aux Très Hautes Instructions princières.

Ci-joint : une photocopie des annotations.

CHAU SENG

ចក្រពត្តិអាមេរិកាំង...

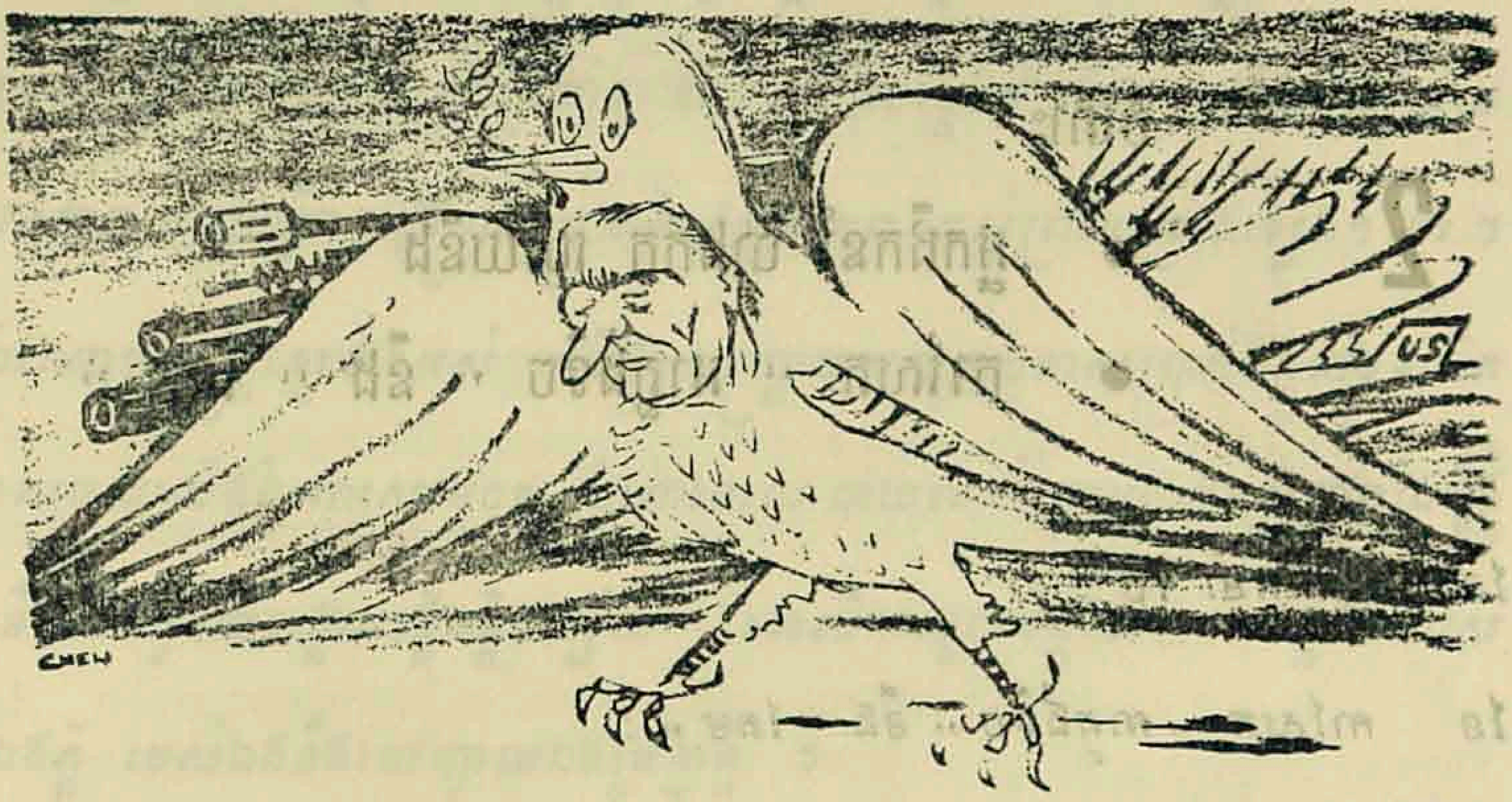

Le faucon paré des plumes de la colombe

Caricature de Jack Chen

ដកស្រង់ពី : Pékin Information— 17 - I - 66

...និងបរិវារ

Le Musée des Horreurs

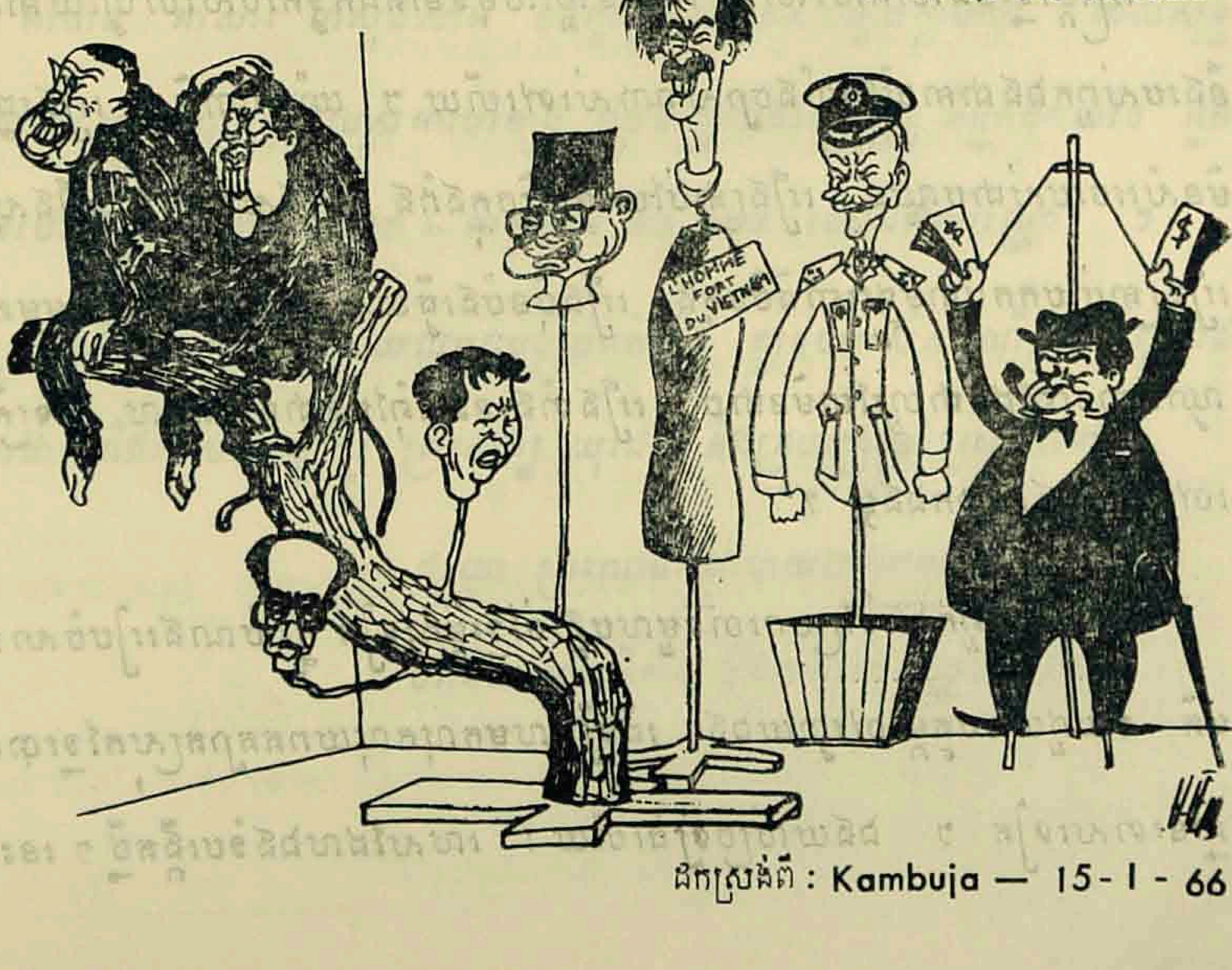

ដកស្រង់ពី : Kambuja — 15 - I - 66

ចម្លើយនៃ ស·ស·ខ

ចំពោះ

2

- អ្នកដឹកនាំ បាងកក ហើយនឹង
- កាសែត " អាត្លង់ទិច " នឹង " តែម "

នែ អ្នកដឹកនាំ ថៃ !

នែ កាសែត " អាត្លង់ទិច " នឹង " តែម " !

ក្នុងពេលថ្មី ៗ នេះ ពួកឯងបាននាំគ្នាប្រគុំភ្លេងវង់ធំមួយ ប្រឆាំងនឹងខ្មែរ ។ ឯងបានចោទសម្តេចឪជាទីគោរពរបស់ខ្មែរថា ព្រះអង្គទ្រង់កំពុងអនុវត្តនូវ " នយោបាយអត្តឃាតកម្ម " ថាយុវជន ព្រះសង្ឃ គ្រូបង្រៀន កំពុងក្តៅក្រហាយ នឹងព្រះអង្គ ។ ល ។

រាស្ត្រខ្មែរនឹងសាកលលោក គេបានស្គាល់មុខមាត់ដ៏កខ្វក់របស់ចៅហ្វាយអាមេរិកាំង នឹងរបស់ពួកឯងជាអាយ៉ងយ៉ាងច្បាស់ណាស់ទៅហើយ ។ យ៉ាងណាមិញ រឿងរដ្ឋប្រហារមិនសំរេចរបស់ដាបឈួន រឿងគ្រាប់បែកផ្ទាស្ងួចក្នុងវាំង រឿងសមសារី រឿងសុងសាក់ រឿងគ្រាប់បែកកប់តាមផ្លូវពោធិចិនតុង រឿងប៉ុនប៉ងធ្វើឃាតព្រះប្រមុខរដ្ឋនៅមេមត់ រឿងឈ្លានពានព្រំដែនជាហូរហែមិនដាច់ រឿងទាំងនេះតើពុំមែនជាផលិតផល ដ៏ឧក្រិដ្ឋរបស់ចៅហ្វាយឯងនឹងពួកឯងឬ ?

ឥឡូវនេះ ពួកឯងខំស្រែកចោទមួលបង្កាច់ខ្មែរម្តងទៀត ក្នុងបំណងរៀបចំសាធារណមតិ ឲ្យជួយឧបត្ថម្ភចៅហ្វាយឯង ដើម្បីចូលមកលុកលុយពាតព្បាតស្រុកខ្មែរបានដោយគ្មានទោសទៀត ។ ឯងយល់ច្រឡំធំហើយ ! លេសដែលឯងខំបង្កើតថ្មី ៗ នេះ ពិតជា

ពុំអាចនាំឯងទៅដល់គោលបំណងដ៏ខ្មៅងងឹតនោះបានជាដាច់ខាត ។ អំពើតិរច្ឆាន សំដីផ្តេសផ្តាសរបស់ពួកឯងរឹតតែធ្វើឲ្យពលរដ្ឋខ្មែរ ខ្ពើមឆ្អើមចៅហ្វាយឯងខ្លាំងឡើង ៗ ហើយក៏រឹតតែធ្វើឲ្យពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់ស្រឡាញ់គ្នា និងគោរពសម្តេចឪ និងព្រះរាជនយោបាយឯករាជ្យ សន្តិភាព អព្យាក្រឹត បង្រួបបង្រួមជាតិ វឌ្ឍនភាព របស់ព្រះអង្គខ្លាំងឡើងៗដែរ ។

ក្នុងចំណោមពលរដ្ឋខ្មែរទាំងអស់ យើងសាស្ត្រាចារ្យសូមប្រកាសប្រាប់ឯងជាឧឡារិកថា ភក្តីភាពរបស់យើងចំពោះសម្តេចឪ ចំពោះនយោបាយរបស់ព្រះអង្គមានសភាពរឹងប៉ឹងគ្មានអ្វីអាចនឹងមកធ្វើឲ្យរង្គោះរង្គើបន្តិចឡើយ ទោះបីការមួលបង្កាច់របស់ឯងក្តី របស់ចៅហ្វាយឯងក្តី របស់ឯងនិងចៅហ្វាយឯងរួមគ្នាក្តី ។

ចំពោះយើង ក៏ដូចជាចំពោះពលរដ្ឋខ្មែរទូទៅ នយោបាយរបស់សម្តេចឪ គឺជានយោបាយស្រោចស្រង់ជាតិ សាមគ្គីជាតិ នយោបាយដ៏ថ្លៃថ្នូររបស់ជាតិ ។

បើប្រសិនជាមានខ្មែរខ្លះពុំសប្បាយចិត្តនឹងនយោបាយនេះ ខ្មែរនោះ គឺពួកអា « ខ្មែរសេរី » អាថាន់ អាសារី អាសុងសាក់ និងពួកដៃជើងរបស់វាមួយក្តាប់តូច ដែលសុទ្ធសឹងតែជាបរិវារកញ្ជះបាតជើងរបស់អាមេរិកាំង ដូចជាពួកឯងដែរនោះ គឺអ្នកដឹកនាំថៃ អ្នកនិពន្ធធុនថោកនៃ « ក្រដាសកខ្វក់ » អាតួង់ទិប និង តែម នេះដែរតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចូរឯងបើកភ្នែកមើល ហើយល្មមឈប់យកកំហឹង គួរឲ្យអស់សំណើចរបស់ពួកឯងនេះ ថាជាកំហឹងរបស់ពលរដ្ឋខ្មែរ ព្រះសង្ឃ យុវជន និងគ្រូបង្រៀនខ្មែរទៀតទៅ !

ជយោ ព្រះរាជនយោបាយបង្រួបបង្រួមជាតិ !

បរាជ័យ អាមេរិកាំង និងបរិវារទាំងជិតទាំងឆ្ងាយ !

ការប្រឡងចូល

សាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់

3

តាមសេចក្ដីសម្រេចចិត្តរបស់មហាសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំ គ.នាយកនៃ ស. ស. ខ. យើងបានផ្ញើលិខិតមួយ ស្ដីពីការអនុញ្ញាតឲយសាស្ត្រាចារ្យបឋមភូមិដែលបានធ្វើការ ៣ ឆ្នាំហើយ អាចប្រឡងចូលសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់ ទៅជូនលោកសាកលវិទ្យាធិការនៃរាជសាកលវិទ្យាល័យ ភ្នំពេញ ។

នៅថ្ងៃ ២៧ មករា ១៩៦៦ លោកសាកលវិទ្យាធិការក៏បានឆ្លើយតបមកយើងវិញ ។

លុះមកដល់ថ្ងៃ ២៧ កុម្ភៈ យើងបានទទួលសេចក្ដីបញ្ជាក់មួយច្បាប់ទៀត នៃអ្នកអង្គម្ចាស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី ។

ខាងក្រោម គឺជាសេចក្ដីនៃលិខិតទាំងបីនេះ :

• ១. លិខិតរបស់គ.នាយក ស. ស. ខ

ភ្នំពេញថ្ងៃ ២០ មករា ១៩៦៦

គណៈកម្មាធិការនាយកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

សូមជំរាបមកលោកសាកលវិទ្យាធិការ នៃរាជសាកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ

តាមរយៈលោកព្រឹទ្ធសាស្ត្រាចារ្យនៃមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ

កម្មវត្ថុ: *ការសូមអនុញ្ញាតឲយសាស្ត្រាចារ្យបឋមភូមិដែលធ្វើការបាន៣ ឆ្នាំអាចប្រឡងចូលសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់*

យើងខ្ញុំជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការនាយក នៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

ដោយអនុលោមទៅតាមគំនិតនៃលក្ខន្តិកៈសមាគម ដែលមានគោលបំណងនឹងការពារផលប្រយោជន៍សមាជិកផង

ហើយដោយអនុលោមទៅតាមសេចក្ដីសំរេចចិត្តជាឯកច្ឆន្ទរបស់ មហា-សន្និបាតបុនក្រោយបង្អស់ ថ្ងៃ ២៣ – ៨ – ៦៥ របស់សមាគមផង

សូមលោកសាកលវិទ្យាធិការមេត្តាពិនិត្យឡើងវិញ ដោយអនុគ្រោះនូវយថាហេតុនៃការអនុញ្ញាតឲ្យសាស្ត្រាចារ្យបឋមភូមិ ដែលធ្វើការបាន ៣ ឆ្នាំយ៉ាងតិចរួចមកហើយ មានសិទ្ធិបានប្រឡងចូលសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់ជាមួយនឹងសាស្ត្រាចារ្យ ដែលមានវិញ្ញាបនប័ត្រ « Propédeutique » ផង ។ ការសំរេចបែបនេះ នឹងធ្វើឲ្យសាស្ត្រាចារ្យ ដែលគ្មានភ័ព្វនឹងបានធ្វើការនៅភ្នំពេញនឹងគេ បានឡើងទឹកចិត្តហើយឧស្សាហ៍បន្តកិច្ចសិក្សារបស់ខ្លួនតទៅទៀត ព្រោះមានសង្ឃឹមក្នុងចិត្តជានិច្ច ជាហេតុដែលធ្វើឲ្យកិច្ចការបង្រៀនសិស្សរបស់ខ្លួនក៏បានលទ្ធផលល្អប្រសើរថែមទៀតផង ។

សូមលោកទទួលនូវសេចក្ដីគោរពជាទីបំផុតអំពីយើងខ្ញុំ ។

មាស ឌឹម

* * *

ខេមរបណ្ណាគារ

លេខ 174 វិថីខេមរភូមិន្ទ ភ្នំពេញ

មានសេចក្ដីរីករាយនឹងបុះថ្លៃ 15 % ជូនមិត្តយើងណាដែល

ទៅទិញសៀវភៅខ្មែរ នៅបណ្ណាគារនេះ ។

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

២. សេចក្ដីឆ្លើយតបនៃលោកសាកលវិទ្យាធិការ

សាកលវិទ្យាធិការ នៃ សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទ

សូមជំរាបមក

សហជីវិនប្រធានគណៈកម្មាធិការនាយក នៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

ភ្នំពេញ ។

តាមរយៈសហជីវិនព្រឹទ្ធសាស្ត្រាចារ្យ នៃមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ

កម្មវត្ថុ : ការសូមអនុញ្ញាតឲ្យសាស្ត្រាចារ្យបឋមភូមិ ដែលធ្វើការបាន ៣ ឆ្នាំ អាចប្រឡងចូលសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់

យោង : លិខិតរបស់សហជីវិន លេខ ១៥៥-គន-១០ ចុះថ្ងៃទី ២០-១-៦៦

តបនឹងលិខិតខាងលើនេះ ខ្ញុំសូមជំរាបសហជីវិនថា ខ្ញុំឥតមានយល់ទាស់នឹងសំណូមពរដែលសហជីវិនបានផ្ញើទៅឲ្យខ្ញុំនោះទេ គឺខ្លួនខ្ញុំក៏មានយោបល់ខ្លះដូចជាយោបល់របស់សហជីវិនដែរ ប៉ុន្តែសូមសហជីវិនជ្រាបថា ចំពោះការបង្កើតសាលាគរុវិជ្ជាជាន់ខ្ពស់នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលយើងបានធ្វើសេចក្ដីព្រមព្រៀងមួយជាមួយនឹងប្រទេសបារាំងថា នឹងរើសឲ្យចូលអប់រំខាងផ្នែកសាស្ត្រាចារ្យមធ្យមភូមិតែបេក្ខជនណា ដែលមានបុព្វសិក្ខាប័ត្រ « Propédeutique » ។

បើទុកជាយ៉ាងដូច្នេះក៏ដោយ ក៏ខ្ញុំផ្ញើរឿងនេះថ្វាយអ្នកអគ្គមហាសេនាបតីទេសរដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីសូមសេចក្ដីសម្រេចរបស់ទ្រង់ ។

សូមសហជីវិនរង់ចាំ សេចក្ដីសម្រេចនោះចុះ ។

ភុង តុន

• ៣. សេចក្តីបញ្ជាក់នៃអ្នកអង្គម្ចាស់ទេសរដ្ឋមន្ត្រី

Phnom-Penh, le 17 Février 1966

LE MINISTRE D'ETAT, CHARGE DE L'EDUCATION NATIONALE
A Sahachivin Recteur de l' Université Royale

à PHNOM-PENH

OBJET : Autorisation de se présenter au concours d'entrée à l'Ecole Normale Supérieure sollicitée par le Comité Directeur de l'Association des Professeurs Khmers.
REFERENCE : Votre lettre n°-365 RUR du 31 Janvier 1966

Faisant suite à votre lettre sus référée, j'ai l'honneur de vous faire connaître que l'accord signé avec la France concernant l'Ecole Normale Supérieure, a été conçu dans l'esprit de faire des Professeurs du 2e Cycle des gens de valeur internationale et tout désignés pour l'enseignement de ce cycle.

En conséquence vous voudrez bien faire comprendre au Comité Directeur de l'Association des Professeurs Khmers que le statut de la future Ecole Normale Supérieure ne sera pas modifié.

Signature : Siscwath Sirik Matak

បណ្ណាគារ គីម គី

លេខ 95 វិថីព្រះយុគន្ធរ ភ្នំពេញ

បណ្ណាគារ គីម សេង

លេខ 223 មហាវិថី ព្រះមុនីវង្ស ភ្នំពេញ

មានសេចក្តីរីករាយនឹងចុះថ្លៃ 20 % ជូនសមាជិកនៃ សមាគម សាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ ដែលទៅទិញសៀវភៅខ្មែរនៅបណ្ណាគារទាំងនេះ ។

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

ការប្រឡងចូល

មហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ

យើងបានទទួលដំណឹងថា ចាប់តាំងពីឆ្នាំក្រោយទៅ មហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ នឹងអនុញ្ញាតឲ្យប្រឡងចូលតែបេក្ខជនណា ដែលមានមធ្យមសិក្សាប័ត្រភាគទី ២ ទោះបីបេក្ខជននោះជាគ្រូបង្រៀនចាស់ក៏ដោយ ហើយគ្រូចាស់នេះ ត្រូវលាពីតំណែងគ្រូមកធ្វើជា
4 និស្សិត ទទួលអាហារូបករណ៍ដូចនិស្សិតឯទៀត ៗ ដែរ ។

ក្រោយពីដឹងយ៉ាងច្បាស់ថា ការស្នើសុំឲ្យលោកគ្រូបំពេញវិជ្ជា នឹងលោកគ្រូមានមធ្យមសិក្សាប័ត្រភាគទី ១ បានចូលប្រឡងផង ពុំបានការ គ.នាយកក៏បានផ្ញើលិខិតមួយច្បាប់ទៅជូនលោកសាកលវិទ្យាធិការ ដើម្បីស្នើសុំឲ្យលោកមេត្តាពិនិត្យមើលករណីលោកគ្រូដែលមានមធ្យមសិក្សាប័ត្រភាគទី ២ ។ លិខិតនេះមានសេចក្ដីដូចខាងក្រោម :

ភ្នំពេញថ្ងៃ ២៤ កុម្ភៈ ១៩៦៦

ប្រធានសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

មកលោកសាកលវិទ្យាធិការនៃរាជសាកលវិទ្យាល័យខ្មែរ

តាមរយៈលោកព្រឹទ្ធសាស្ត្រាចារ្យនៃមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ

កម្មវត្ថុ: ករណីនៃគ្រូបង្រៀនដែលប្រឡងជាប់សញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាភាគទី ២ ប្រឡងចូលមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ

ដោយបានដំណឹងថា មានសេចក្ដីសំរេចមួយតំរូវឲ្យគ្រូបង្រៀនដែលបានប្រឡងជាប់សញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាភាគទី ២ ហើយ ត្រូវប្រឡងចូលមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យជាមួយនឹងសិស្សឯទៀត ៗ ហើយត្រូវសូមលាឈប់ពីតំណែងទៀតផង ទើបត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យចូលទៅរៀនវិជ្ជាអប់រំសាស្ត្រាចារ្យនោះ

គណៈកម្មាធិការនាយកនៃសមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ បានជំនុំពិភាក្សាគ្នាពីរឿងនេះ

ហើយសូមស្នើដោយគោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតមកលោកសាកលវិទ្យាធិការនៃពជសាកលវិទ្យាល័យខ្មែរ នូវយោបល់នឹងសំណូមពរខ្លះដូចតទៅនេះ

គ្រូបង្រៀនយើងទាំងពីរបានប្រឡងជាប់សញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាភាគទី២ បានខិតខំព្យាយាមខ្លាំងណាស់ ហើយទោះបីដូចនេះក៏ដោយ ក៏ក្នុងមួយឆ្នាំៗ ចំនួនអ្នកជាប់ពុំឡើងហួសពីម្នាក់ ឬពីរនាក់ឡើយ ។ ដោយហេតុថាករណីបែបនេះមានចំនួនតិចផង ដោយហេតុថាពួកនេះត្រូវរៀនតែមួយឆ្នាំផង ហើយដោយហេតុថាគេមានការពិសោធន៍ខាងគរុកោសល្យក៏សមគួរដែរហើយនោះ សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរសូមស្នើលោកពិនិត្យដោយអនុគ្រោះនូវយថាហេតុខាងក្រោមនេះ គឺ :

១– អនុញ្ញាតឱ្យចូលរៀនដោយពុំបាច់ប្រឡង នូវគ្រូបង្រៀនមានសញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាភាគទី ២ ណាដែលបំពេញរយៈកាលកម្មសិក្សា (stagiaive) នៅឡើយ ព្រមទាំងអនុញ្ញាតឱ្យគេរក្សាតំណែង នឹងទទួលបៀវត្សដដែលផង ដើម្បីចិញ្ចឹមគ្រួសារ ហើយដើម្បីនឹងរៀនបានផង ។

២– តែងតាំងជាសាស្ត្រាចារ្យតែម្តង តែឱ្យបំពេញរយៈកាលកម្មសិក្សាមួយឆ្នាំសិន នូវគ្រូដែលបានចូលក្នុងគ្របខណ្ឌចាប់តាំងពីថ្នាក់ទី ៤ ឡើងទៅ ហើយដែលមានសញ្ញាប័ត្រមធ្យមសិក្សាភាគទី ២ តាមសម្មាមាត្រនៃបៀវត្សនៃក្រិត្យក្រមក្នុងគ្របខណ្ឌផ្លាស់ប្តូរ " គ្រូបំពេញវិជ្ជាទៅជាសាស្ត្រាចារ្យបឋមភូមិ " ។

សូមលោកទទួលនូវសេចក្តីគោរពយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតអំពីយើងខ្ញុំ ។

សមាគមសាស្ត្រាចារ្យខ្មែរ

ប្រធាន : មាស ឌឹម

• លិខិតឆ្លើយតបចំពោះសំណូមរបស់យើងខាងមុខ

MINISTERE
DE
L'EDUCATION NATIONALE

N° 38 SGCSUR

Phnom Penh, le 19 Mars 1966

LE MINISTRE D'ETAT, CHARGE DE L'EDUCATION NATIONALE.

à Sahachivin Recteur de l'Université Royale
à PHNOM PENH

OBJET : Cas des Instituteurs bacheliers, candidats au concours d'entrée à la Faculté de Pédagogie.
Référence : Votre lettre n°-704 RUR du 2 Mars 1966

En réponse à votre lettre susvisée, j'ai l'honneur de vous faire connaître que je ne peux pas accepter les doléances présentées par le Comité - Directeur de l'Association des Professeurs Khmers, lesquelles ne cadrent pas avec la politique de désengagement du Gouvernement Royal et, en plus, dépassent les dispositions du Kret N°- 365-CE du 27-9-60, modifié et complété par les textes subséquents, portant statut des Professeurs de l'Enseignement Secondaire du 1er Cycle.

En conséquence, je vous prie de bien vouloir en aviser ledit Comité-Directeur.

Signature : SISOWATH SIRIK MATAK

បណ្ណាគារ នាគ ឆត្រ សំបូណ៌

លេខ 78 វិថីព្រែនគរ ភ្នំពេញ

នឹងចុះថ្លៃសៀវភៅយ៉ាងគាប់ចិត្តជូនមិត្តយើង ហើយនឹងចុះថ្លៃជាពិសេសថែមទៀត ចំពោះសៀវភៅណាដែលមិត្តយើងមកបញ្ជាទិញ (នៅប្រទេសបារាំង) ដោយរួមគ្នាច្រើននាក់ ៗ

សូមបង្ហាញបណ្ណសមាជិក !

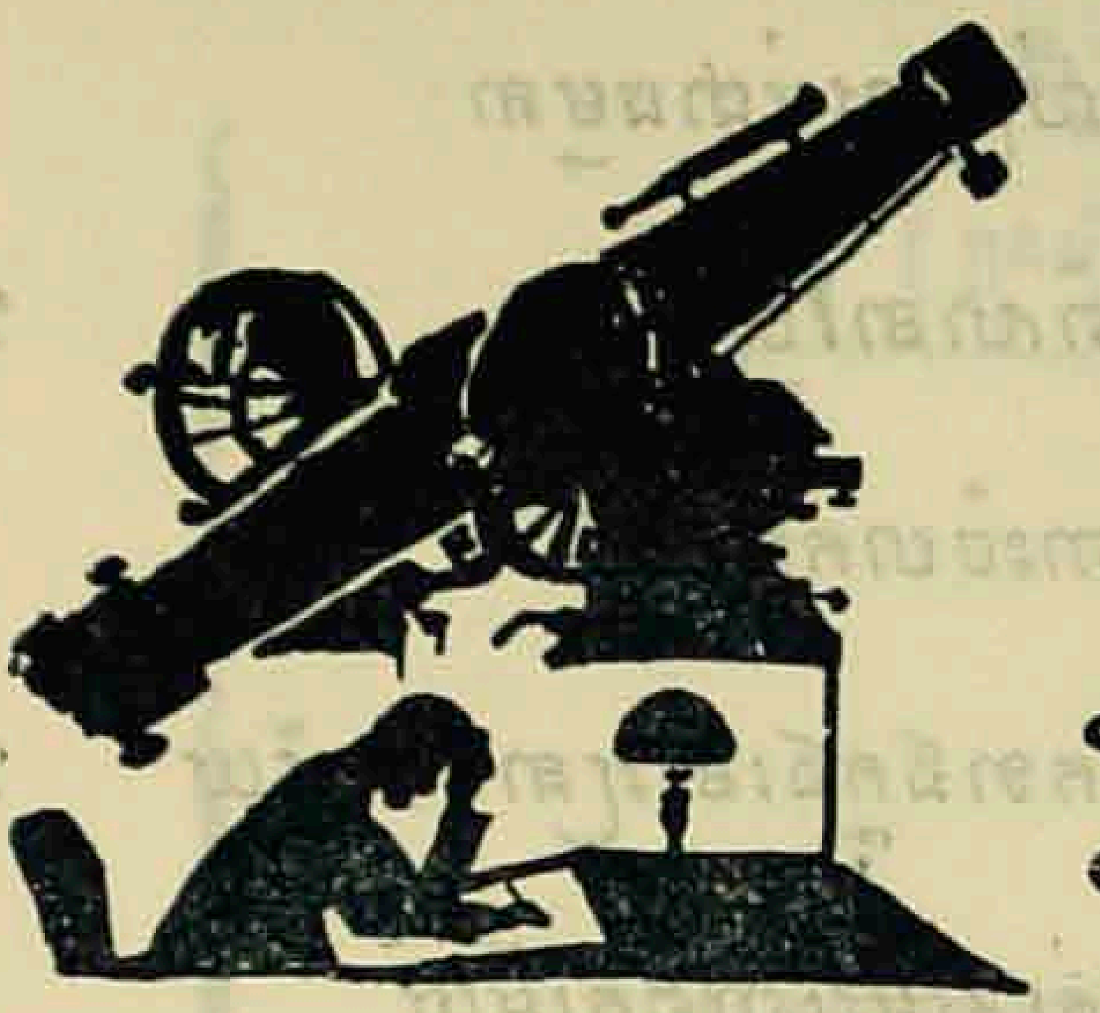

វិទ្យាសាស្ត្រ នឹង សរសេរ កំណាព្យ

ធំនួ ញឪពុកកំសត់

ដោយ អ៊ុប គ្រឿង

អនុវិទ្យាល័យ ទឹកឃ្លាំង

កូនអើយអាសូរខ្ញុំ ក្រោមកំដៅក្ដៅហែង ១
ជាមួយនឹងម្ដាយឯង ដៃជើងខ្វែងដាំដំណាំ ១
ក្ដៅម៉្លេះទឹងសូរ្យសែង ជះចាំងបែងសែងសូរ្យកាំ
ក្ដៅតីក្ដៅដីដាំ ជើងជាន់ទាំពងបាទខ្ញុំ ១
ក្ដៅផ្ទុបពីលើក្រោម ញើសចេញព្រមជាំជោកក្ដៅ
ញើសស្រោបស្រោបខោអាវ ពណ៌ខ្មៅខ្ញាញ់ខ្មៅទៅជាស ១
កូនអើយអាសូរពុក ពុកកើតទុក្ខ ទុក្ខពុកគត
ទុក្ខទោសព្រោះពុកក្រ ជាដំណាដំណែលមក ១
ផុតពុកខំណាស់ដែរ ពលំថៃខែតែងលែលក
ខំធ្វើខំរះរក ពុកមិនដែលខ្ពិលឡើយណា ១

ទៅស្រែក្រោកពីយប់ ទល់ព្រលប់ជាធម្មតា
សំរាកតែពេលណា ឪពិសានាថ្ងៃត្រង់ ៗ
ព្រលឹមឥតបបរ ពោះចំហកក្រហួង
បើឃ្លានមានបំពង់ ទឹកខាងក្នុងនោះគ្រាន់ស្បើយ ៗ
កូនអើយមើលរូបឪ កក់ស្រមូវពៅពុកអើយ
សក់រីងក្រញឹងហើយ ស្និតសិតសើយស្មើរបាក់បែក ៗ
ខែប្រាំងរាំងសែនក្ដៅ វស្សាកូវក្ដៅមានប្លែក
ត្រជាក់ញាក់ញ័រស្បែក ពេលមេឃស្រែកញែកគ្រាប់ភ្លៀងៗ
តគ្រុន គ្រុន ខ្លាំងណាស់ សមឪចាស់ផ្លាស់រូបរាង
ខ្សោយខ្សត់សព្វាង្គ ក្រោមទឹកភ្លៀងគ្មានជំរក ៗ
កូនអើយភ្លៀងកាចណាស់ មានរន្ទះរះទៅមក
មិនដូចខ្ទះប្រៀងទុក ជាទឹកភ្លៀងប្រៀងបំពោរ ៗ
ភ្លៀងឲ្យទឹកយើងហើយ តែកូនអើយយើងឯងគេ
ដែលតែងតែទៅស្រែ តែរងាជាខូចខុស ៗ
កូនអើយកិច្ចឪរក បានផលមកតិចតួចទាស់
ចាយក្លាមក្លែតសឹងអស់ គួរស្រណោះស្រណោកពេក ៗ
បើកូនយល់ការពុក សុំទ្រលុកពុកកុំត្រេក
ទៅរៀនកុំលេងពេក ត្រូវសង្វេគទឹកភ្នែកពុក ៗ
ត្រង់ត្រាប់ស្ដាប់អាចារ្យ ជាមាគ៌ាដែលដាក់ទុក
បង្រៀនប្រៀនទំនុក ទុកទំនៀមបៀមឲ្យជាប់ ៗ

(តទៅទំព័រទី ៥១)

ស្ងាវដៃលោកស្ងួន

(ក្នុងរឿងសូផាត របស់លោក រឹម គិន)

ដោយ ឈូ ណារី

វិទ្យាល័យរាស្ត្រនិយមព្រះសីហនុ

ស្ងួនអើយស្ងួនសក្តិ   ស្ងួនអាងទឹកប្រាក់
ស្ងួនគ្មានមេត្តា   ស្ងួនបោកបញ្ឆោត
ស្រីស្រស់សូយ៉ា   ឲ្យរងវេទនា
កំព្រាទឹងកូន ៗ

សូយ៉ាពុំសុខ   ទៅជាកើតទុក្ខ
របូតសោះសូន្យ   ជីវិតសង្ខារ
ព្រោះខ្លាស់បងប្អូន   ដែលដឹងរឿងខ្លួន
ចាញ់បោកប្រុសប្រាជ្ញ ៗ

នាងទៅជាផេះ   ស្ងួននៅក្រអេះ
ពុំមាននឹកខ្មាស   បានកាន់តែធំ
រឹតមានអំណាច   ចាយប្រាក់បាចហាច
ការប្រពន្ធថ្មី ៗ

តើសមមិនសម   ស្ងួនអាងសក្តិធំ
ដើរបោកស្រី ៗ   សូយ៉ាលង់កាយ
ក្លាយខ្លួនជាដី   ស្ងួនសែនអប្រិយ
បានថ្មីចោលចាស់ ៗ

*

*   *

អនុវិទ្យាល័យជ័យវរ្ម័នទី ៧

ដោយ សុខ ឡាមីន

បើក្រឡេក ភ្នែកសម្លឹង ប្រឹងគយគន់
ភាពទន់ភ្លន់ នៃអនុ វិទ្យាល័យ
ញញឹមដាក់ មិត្តទាំងអស់ ដោយភក្ដី
ហើយស្រដី សុំអញ្ជើញ ចូលកំសាន្ត ៗ

ព្រោះមានសព្វ គ្រប់កីឡា ការសប្បាយ
បំរើនកាយ មានវាយសី ល្បីចំណាន
ព្រមបាល់ទាត់ បាល់ទះបោះ ស្រស់ក្លូមផាន
សុទ្ធសឹងបាន ជ័យជំនះ គ្រប់វេលា ៗ

រីបុគ្គលិក គ្រប់ ៗ ប្រាណ បានត្រង់ត្រាប់
ចិត្តប្រុងស្ដាប់ ចាប់ឱវាទ ស្អាតថ្លៃថ្លា
លោកចាងហ្វាង តែងរំលឹក ពីកិច្ចការ
ចិត្តសាមគ្គី ជាកម្លាំង ប្រាំងឧបសគ្គ ៗ

មិត្តស្រីប្រុស ស្រុះស្រួលគ្នា ជារាល់ថ្ងៃ
ប្រឹងពួតដៃ លៃកសាង យ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ
ផ្នែកសិក្សា កីឡាផង ចងជំពាក់
មិនទុយអាក់ ស្អាកដំណើរ វឌ្ឍនភាព ៗ

ឯកិច្ចការ កសាងជាតិ មួយចំណែក
គ្មានអល់អែក បុគ្គលិកយើង តែងជ្រួតជ្រាប

ទោះជាប្រាក់ ឫកម៉ាំង គាំងចិត្តរៀប
ទុយមានរបៀប ជាពល់ពេល ឥតអាក់ខាន ៕
សូមជូនពរ បុគ្គលិកយើង ជួបតែសុខ
ចាកផុតទុក្ខ ដែលរុកពត បៀតបៀនប្រាណ
សូមកិច្ចការ ថ្លាត្រចះ ល្អះឥតល្អាន
សូមទុយបាន តែជោគជ័យ ល្បីរន្ទឺ ៕

តមកពីទំព័រ ៤៨

រំទន្ទេញខ្ទង់ បូរកូនក្រែងជាទម្លាប់
គិតគូរយូរទៅគាប់ កុំគិតធាប់កំពុចបុណ្យ ៕
ការកូនៗ គឺរៀន អប់រំប្រាណោមានថែកគុណ
ការខុសគឺរៃកពុន ដាំដកស្ទូងឈាន់រកទ្រព្យ ៕
ទំនុកពុកកំសត់ ទ្រព្យបុត្រទល់ទីគាប់
ទុកកូនសូនចំណាប់ នេះសម្បថបទខុបា ៕

មិត្តទាំងឡាយ !

ទស្សនាវដ្ដីសាស្ត្រាចារ្យ រង់ចាំទទួលជានិច្ច នូវអត្ថបទរបស់មិត្ត ៗ បើមានមតិល្អផុសឡើងហើយ សូមមិត្តសរសេរ និង ផ្ញើមកយើងភ្លាម កុំឱ្យមតិនេះរលាយបាត់ទៅវិញឥតប្រយោជន៍ ៗ

សូមអរគុណទុកជាមុន !

LA REFORME DE L'ORTOGRAF

par Gérald Messadie
(*in* Science et Vie - *mai* 1965)

Si l'on vous disait que, vers la fin de ce siècle, décidément riche en surprises, les jeunes français apprenant l'orthographe, ou plus exactement *l'ortograf*, pourront impunément écrire de la façon suivante ce texte tiré de « Thaïs », d'Anatole France :

« Les anciens du désert étendaient leur puissance sur les pécheurs et les impies. Leur bonté était parfois térible. Ils tenaient des apôtres de punir les ofenses faites au vrai Dieu. et rien ne pouvait sauver ceus qu'ils avaient condanés. L'on contait avec épouvante dans les villes et jusque dans le peuple d'Alexandrie que la tère s'entrouvrait pour engloutir les méchants qu'ils frapaient de leur baton. Aussi étaient-ils très redoutés des méchants de mauvaise vie, et particulièrement des mimes. des baladins, des prêtres mariés et des courtisanes.

« Tèle était la vertu de ces religieus qu'èle soumetait à leur pouvoir jusqu'aus bêtes féroces...»

Qu'en diriez-vous ? Dix erreurs sanctionnées par un dix sur dix ? Vous demanderez alors spirituellement si ce genre de dictées sera proposé par des professeurs du Lycée Papillon, des disciples de Raymond Queneau, des professeurs venus de la planète Mars ou des ennemis de la France.

Pas du tout : ce texte sera approuvé par des professeurs chargés d'enseigner la nouvelle orthographe de la langue française, imposée par arrêté ministériel avec l'approbation de l'Académie Française, de l'Institut et de bon nombre de personnalités françaises en possession de toutes leurs facultés intellectuelles.

Et si l'on vous disait que cet arrêté ministériel est déjà prêt dans les tiroirs du ministre de l'Education Nationale ? Vous paliriez sans doute un peu et vous parleriez de « braderie », peut être. Mais si l'on vous apprenait encore que parmi les prétendus bradeurs de notre patrimoine culturel figurent dans le seul domaine des sciences des personnalités telles que les professeurs Gaudart d'Allaines, Combes, feu Esnault - Peleterie, Gramont, Lacassagne, Léauté, Leprince-Ringuet, Francis-Perrin, Tréfouel et bien d'autres encore, vous vous inquiéteriez : c'est qu'il y a donc là quelque chose de sérieux.

A PROPOS DE MANCHESTER

De tout à fait sérieux : le gain de quelques centaines de milliers d'heures par an sur les horaires dévolues à l'orthographe et à la grammaire dans l'enseignement primaire et même secondaire. Le rayonnement universel de la langue française. Et la vie de celle-ci.

Un humoriste a dit une fois que la langue anglaise avait pour lui ceci de mystérieux : c'est qu'on écrivait **Manchester** et qu'on prononçait Liverpool. Pour offrir un flanc moins large à l'ironie, la langue française présente elle aussi quelques mystères gênants. Ainsi, justement, le mot « orthographe », dont l'écriture est inutilement alourdie, puisqu'il se prononce simplement « ortograf ». Ainsi les mots **legs, remords, suspect, pied, deuxième, orchidée** que l'on prononce **lè, remor, suspé. pié, deuzième, orkidé** et non **legz remordz, suspekt, piède, deucksième** et **orshidéeu**.

Langue logique par excellence, le français comporte quelques absurdités mémorables pour les potaches, embarrassantes pour les autres. L'on écrit, par exemple **miroir** sans **e** muet, mais **observatoire**, avec cet e muet alors que ces deux mots sont des substantifs dérivés de verbes, le miroir servant à se mirer et l'observatoire. . . . à observer. On écrit **factieux** avec un **t** , alors que ce **t** se prononce **c** comme dans **délicieux.** Et **rationnel**, l'un de nos adjectifs favoris prend **deux n** alors que **nationalisme** n'en prend qu'un. Des adjectifs également dérivés de verbes à terminaison **quer** s'écrivent tantôt avec **qu,** comme **manquant** et **communicant. Archevêque** et **archéologue** ont sans doute, dans leur formation, des préfixes différents, mais ils s'écrivent de façon analogue et se prononcent différemment. Alors que **phantasme** et **fantôme** procèdent de la même racine et s'écrivent différemment. **Exiger** et **obliger** ont tous deux produit des substantifs dont le premier, logiquement, s'écrit exigence, alors que le second a été doté d'un **a** adventice, **obligeance**, que rien n'impose, ni le sens ni la prononciation

On pourrait multiplier à l'infini de tels exemples. Que signifient-ils ? Qu'une langue ne se développe pas nécessairement comme une formule algébrique et que les mots, comme toutes choses vivantes, ont leurs bizarreries et leur histoire.

L'OREILLE OU LE DRAPEAU ?

A l'élève affolé dès le seuil de ses études par la brousse des nuances orthographiques, à l'étranger désemparé par le fait que le **chaos** se prononce **kao**, mais que nous faisons généreusement chuinter le **ch** de **Chaource**, petit pays d'où nous vient un excellent fromage, les puristes, les traditionalistes et certains amoureux de la langue française, qui en goûtent les particularismes comme les tastevins se délectent du bouquet de tel cru, opposent cet argument simple : l'usage.

Vous voulez posséder la langue française ? Eh bien, sucez-la au sein maternel. Plongez verticalement à travers les couches de son histoire, de Rabelais à Gide, sans oublier ni Ronsard, ni Scève, ni du Ballay, ni Racine, ni Flaubert, ni Michelet, ni Rimbaud, ni Mallarmé, ni Valéry,